БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 258 (4357)
12 НОЯБРЬ, 1980 й.
ЧОРШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ТОШКЕНТ ШАҲРИ БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАННИ БАЖАРДИ

МЕҲНАТ ЗАФАРИНГИЗ ҚУТЛУҒ БЎЛСИН, ТОШКЕНТЛИКЛАР!

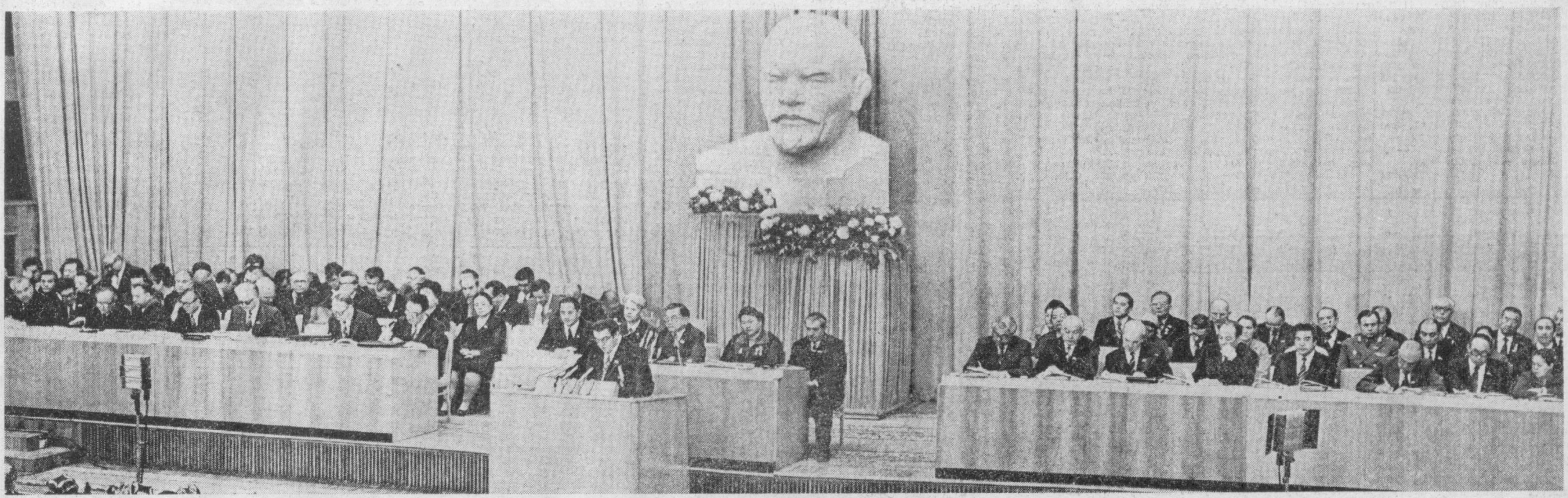

Ўнинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг иккинчи сессиясида. В. Молгачёв («Правда Востока») фотоси.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислари тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

11 ноябрь куни Тошкентда ўнинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг иккинчи сессияси очилди.

Ҳукумат ложаларида — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Ш. Р. Рашидов**, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари **И. Г. Анисимкин, Л. И. Греков, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, И. Б. Усмонхўжаев, Н. Ж. Худойбердиев, Н. Маҳмудов, Г. М. Орлов, С. У. Султонова**, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг ва республика ҳукуматининг аъзолари ўтиришибди.

Мажлисни Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси депутат **А. А. Хўжаев** очди. Қуйидаги кун тартиби якдиллик билан тасдиқланади:

1. Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981 йилги Давлат плани тўғрисида ва Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1980 йилги Давлат плани қандай бажарилаётганлиги ҳақида;
2. Ўзбекистон ССРнинг 1981 йилги Давлат бюджети тўғр[illegible]ида ва Ўзбекистон ССРнинг 1979 йилги Давлат бюд[illegible]нинг ижроси ҳақида;
3. [illegible]Р Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги қонун асослари тўғрисида;
4. Ўзбекистон ССРнинг «Ўзбекистон ССР халқ депутатлари область Совети тўғрисида»ги Қонуни лойиҳаси тўғрисида;
5. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонларини тасдиқлаш тўғрисида.

«Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981 йилги Давлат плани тўғрисида ҳамда Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1980 йилги Давлат плани қандай бажарилаётганлиги ҳақида» Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика Госплани раиси депутат **Қ. А. Аҳмедов** доклад қилди.

«Ўзбекистон ССРнинг 1981 йилги Давлат бюджети тўғрисида ва Ўзбекистон ССРнинг 1979 йилги Давлат бюджетининг ижроси ҳақида» республика молия министри депутат **В. Муродхўжаев**нинг доклади тингланди.

Олий Совет план-бюджет комиссиясининг раиси депутат **Л. И. Греков** Ўзбекистон ССР Олий Совети план-бюджет ва бошқа доимий комиссиялари номидан қўшимча доклад қилди.

Кун тартибининг биринчи ва иккинчи масалалари юзасидан бошланган музокараларда депутатлардан **К. Р. Ризаев** (484-Манғит сайлов округи), **Г. М. Саркисов** (1-Фурманов сайлов округи), **А. Рустамов** (454-Мулкобод сайлов округи), **Ҳ. Б. Жамолов** (167-Бухоро сайлов округи), **Н. Маннопов** (49-Горький сайлов округи), **А. П. Шендрик** (145-Дардоқ сайлов округи), **Б. Элбоев** (240-Паландара сайлов округи), **А. Худойқулов** (299-Гагарин сайлов округи), **М. Матқаримов** (459-Хива сайлов округи) қатнашдилар.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Советининг сессиясида танаффусдан кейин кун тартибидаги биринчи ва иккинчи масалалар юзасидан музокаралар давом этди. Музокараларда депутатлардан **И. У. Қўчқоров** (396-Сирдарё сайлов округи), **Д. Б. Норматова** (103-Пискент сайлов округи), **А. Эргашев** (211-Охунбобоев сайлов округи), **Р. С. Эргашев** (383-Ленин йўли сайлов округи), **К. Эгамбердиев** (260-Ленин сайлов округи) сўзга чиқдилар.

Биринчи масала юзасидан докладчи депутат **Қ. А. Аҳмедов** ва иккинчи масала юзасидан докладчи депутат **В. Муродхўжаев** якунловчи нутқ сўзладилар.

Олий Совет «Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981 йилги Давлат плани тўғрисида»ги ва «Ўзбекистон ССРнинг 1981 йилги Давлат бюджети тўғрисида»ги қонунларни, «Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг Давлат плани 1980 йилда қандай бажарилаётганлиги тўғрисида»ги, «Ўзбекистон ССРнинг 1979 йилги Давлат бюджетининг ижроси тўғрисида»ги қарорларни бир овоздан қабул қилди.

Сессия кун тартибидаги учинчи масалани кўриб чиқишга киришди. Ўзбекистон ССР Олий Совети қонун лойиҳаларини тайёрлаш доимий комиссиясининг раиси депутат **Б. И. Пинхасов** «ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги қонун асослари ҳақида» доклад қилди.

Кун тартибидаги учинчи масала юзасидан музокараларда депутатлардан **М. С. Восиқова** (420-Ёзёвон сайлов округи), **Н. М. Железнов** (22-Темир йўл сайлов округи), **Н. Б. Бўрихўжаев** (442-Тошлоқ сайлов округи) қатнашдилар.

Олий Совет «ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги қонун асослари ҳақида» қарор қабул қилди.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг сессияси ўз ишини давом эттирмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетига Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетига

Азиз ўртоқлар!

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Тошкент саноат корхоналари коллективларини ва шаҳарнинг барча меҳнаткашларини катта меҳнат ғалабаси — асосий техника-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича ўнинчи беш йиллик план топшириқлари муддатидан илгари бажарилганлиги билан самимий табриклайдилар.

Беш йиллик бошидан буён саноат ишлаб чиқариш ҳажми 41,6 процент кўпайди, бу ўсишнинг 90 процентидан кўпроғига меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан эришилди, пландан ташқари 388 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Халқ хўжалиги қўшимча равишда пахта териш техникаси, экскаваторлар, кранлар, компрессорлар, кабель маҳсулоти, синтетик смола, пластмасса буюмлари, чинни-фаянс идишлар, ёрма, омихта ем, қаймоғи олинмаган сут ва бошқа маҳсулотларни анча кўп миқдорда олди. Халқ истеъмол қиладиган молларни ишлаб чиқариш бир ярим баравардан зиёд ортди, давлат Сифат белгиси билан ишлаб чиқариладиган маҳсулот уч баравар кўпайди.

Саноатда эришилган муваффақиятлар билан бир қаторда капитал маблағларни ўзлаштириш ва қурилиш-монтаж ишлари ҳажми бўйича беш йиллик план топшириқлари муваффақиятли бажарилганлигини хурсандчилик билан қайд этиб ўтамиз. В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида, электрон-техника, трактор, «Ташсельмаш», «Ташкенткабель» заводлари ва бошқа корхоналарда янги ишлаб чиқариш қувватлари ишга туширилди. 3,2 миллион квадрат метр уй-жой биноси фойдаланиш учун топширилди. Бу эса тошкентликлардан 350 минг кишининг уй-жой шароитини яхшилаш имконини берди. 47,5 минг ўринли мактаблар, 22 минг ўринли мактабгача тарбия муассасалари, кўпгина касалхоналар, поликлиникалар ва маданий-маиший объектлар қурилди. В. И. Ленин номидаги Тошкент метрополитенининг 17 километр узунликдаги биринчи линияси муддатидан илгари, аъло сифат билан ишга туширилди.

Пойтахт меҳнаткашлари оталик йўли билан қишлоқ хўжалигига катта ёрдам бердилар, Ўзбекистоннинг олти миллионли пахта хирмонига салмоқли ҳисса қўшдилар.

Тошкентликлар КПСС Марказий Комитети 1980 йил октябрь Пленумининг қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг нутқида баён этилган қоида ва хулосаларни баланд руҳ билан кутиб олдилар ва беш йилликнинг якунловчи йили топшириқларини муваффақиятли бажариш, КПССнинг XXVI съездини ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездини муносиб кутиб олиш учун юксак социалистик мажбуриятларни қабул қилдилар.

Бу муваффақиятларга ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчиларнинг, шаҳардаги барча меҳнаткашларнинг фидокорона меҳнати, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг кенг кўламдаги ташкилотчилик ва сиёсий иши туфайли, КПСС XXV съездининг қарорларини амалга ошириш учун социалистик мусобақа ижодий тарзда авж олдирилганлиги туфайли эришилди.

Азиз ўртоқлар, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети сизларга сиҳат-саломатлик, бахт-саодат, Ватанимиз саодати йўлидаги меҳнатда янги ижодий муваффақиятлар тилайдилар.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

МЕҲНАТ ВА ЖАСОРАТ УЧУН ТАШАККУР!

1980 ЙИЛГИ ПАХТА ҲОСИЛИНИ ЕТИШТИРИШ ВА ЙИҒИБ-ТЕРИБ ОЛИШДА ИШТИРОК ЭТГАН РЕСПУБЛИКА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ВА СУВ ХЎЖАЛИГИ МЕҲНАТКАШЛАРИГА, ОЛИМЛАР ВА МУТАХАССИСЛАРГА, САНОАТ КОРХОНАЛАРИ, ҚУРИЛИШЛАР, МУАССАСАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ ХОДИМЛАРИГА, СТУДЕНТЛАР ВА ЎҚУВЧИЛАРГА, БАРЧА МЕҲНАТКАШЛАРГА

Азиз ўртоқлар!

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети 1980 йил пахта ҳосилини етиштириш ва йиғиб-териб олишда иштирок этган республика қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги меҳнаткашларини, олимлар ва мутахассисларни, саноат корхоналари, қурилишлар, муассасалар ва ташкилотларнинг ходимларини, студентлар ва ўқувчиларни, барча меҳнаткашларни республика пахтазорларида қўлга киритилган улуғвор ғалаба билан самимий табриклайдилар ва шавкатли меҳнат учун сидқидилдан миннатдорчилик билдирадилар. Давлат хирмонига Ўзбекистондан 6 миллион 150 минг тонна — Ватан пахтачилигининг бутун тарихида энг кўп миқдорда «оқ олтин» жўнатилди.

Пахтанинг 3 миллион 900 минг тоннаси машиналарда териб олинди. Айниқса, қимматли ингичка толали пахта ҳар қачонгидан ҳам кўп — яъни 350 минг тонна тайёрланди. Ҳосилнинг 85 процентдан кўпроғи тайёрлов пунктларига биринчи сорт билан топширилди.

Мислсиз чўққи забт этилди. Бу — пахта тайёрлаш беш йиллик планининг ажойиб якунидир. Бу — КПСС Марказий Комитети 1980 йил октябрь Пленумининг ва СССР Олий Совети тўртинчи сессиясининг қарорларига, халқ фаровонлиги тўғрисида партия билан ҳукуматнинг қилаётган ғамхўрлигига амалий иш билан қайтарилган энг яхши жавобдир. Бу — жонажон партиянинг XXVI съездига муносиб меҳнат совғасидир.

Республика меҳнаткашлари барча турдаги қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш юзасидан беш йиллик план ва социалистик мажбуриятлар ошириб бажарилганлиги тўғрисида партия Марказий Комитетига, Сиёсий бюрога, Совет ҳукуматига, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежневга зўр мамнуният ва адо этилган бурчни англаш туйғусига тўлган ҳолда маълум қилдилар.

Леонид Ильич Брежнев шу ғоят катта меҳнат ғалабаси билан республика меҳнаткашларини сидқидилдан табриклади. Унинг самимий сўзлари Ўзбекистон барча аҳолисининг онги ва қалбига чуқур етиб борди, Ленин партияси режаларини бажариш учун курашда уларга янги куч бахш этди.

Республика меҳнаткашлари пахтакорларга бераётган ҳар томонлама ёрдам учун, ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантиришда доимо кўмаклашаётганлиги учун КПСС Марказий Комитетига, Совет ҳукуматига, шахсан Леонид Ильич Брежневга, улуғ рус халқига, кўп миллатли мамлакатимизнинг барча қардош халқларига самимий миннатдорчилик туйғуларини изҳор этадилар.

Ўзбекистонда ҳар бир меҳнаткаш — колхозчи ва ишчи, инженер ва педагог, студент ва ўқувчи фахрланиб ўзини пахтакор деб атамоқда, совет кишисига хос энг яхши хислатларни ана шу фахрли номда мужассамлаштирмоқда. Ерга меҳр-муҳаббат, юксак даражада уюшқоқлик, маҳорат, меҳнатсеварлик, букилмас ирода — шу ажойиб фазилатларнинг ҳаммаси ҳосил учун олиб борилган жанг давомида тўла-тўкис намоён бўлди.

Мана шу жангда, мана шу серташвиш ҳамда меҳнатдаги ғайрат-шижоатга тўла ажойиб кунлар ва тунларда Ўроқ ва Болға бузилмас иттифоқининг бунёдкорлик қудрати яна бир бор бутун улуғворлиги билан намоён бўлди. Эришилган ғалаба олтин қўлли пахтакорларнинг муносиб шон-шуҳратини оширди. Бугунги кунда республика саноат корхоналари ва қурилишлари, муассасалар ва ташкилотларнинг ходимлари, студентлар ва ўқувчилар, шаҳар аҳолиси, барча меҳнаткашлар ана шу ғалабанинг ҳаққоний шериклари сарфлаган қаҳрамонона куч-ғайрат муваффақиятни таъминлади.

Пахтакорларга, механизаторларга, мутахассисларга, ишчилар синфига, зиёлиларга, студентлар ва ўқувчиларга, пахтадан рекорд ҳосил етиштирган ва йиғиб-териб олган кишиларга, шонли ғалабага ўз ҳиссасини қўшган кишиларнинг ҳammasига шон-шарафлар бўлсин! Ўртоқлар, юксак даражадаги онглилигингиз, меҳнат жасоратингиз учун сизларга катта раҳмат!

Пахта учун кураш қатнашчиларига самимий ташаккур ва ғоят зўр миннатдорчилик билдирамиз, ҳаммангизга сиҳат-саломатлик, бахт-саодат, меҳнатда ва ўқишда, КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун умумхалқ социалистик мусобақасида янги-янги муваффақиятлар тилаймиз.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

БЕШ ЙИЛЛИК ВАХТАСИДА

АҲОЛИГА МАНЗУР

Сергелидаги ошхона мебеллари заводи коллективи беш йилликнинг якунловчи йилини зарбдорона якунлаш учун барча резервларни ишга солмоқда. Завод ҳали жуда ёш. Лекин шунга қарамай тезда қаддини ростлади. Йилнинг аввалги ойларида топшириқларни бажаролмай келаётган коллектив эндиликда пландан ташқари маҳсулот ишлаб чиқаришга эришмоқда. Чунончи, ўтган тўққиз ойликда пландаги 8 миллион 450 минг сўмлик ўрнига 8 миллион 555 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди.

Бунга мавжуд цехларга янги техника ва технологияни жорий этиш, илғор иш усулларини қўллаш, кадрлар малакасини ошириш туфайли эришилди. Кейинги пайтда корхона маҳсулоти харидоргир бўлиб қолди. Бу ерда тайёрланаётган ошхона мебели аҳолига жуда маъқул бўлмоқда. Коллектив буюмлар ассортиментини бойитяпти.

БУГУН

бадиий Совет аъзолари заводнинг яна бир буюми — «Наргиза» деб аталмиш гарнитури (стенка)нинг намунасини тасдиқлади. Бу набор бешта предметдан иборат бўлиб, хоналарни безайди.

Бундан ташқари келгусида мактабгача бўлган кичкинтойлар учун «Ғунча» деб аталмиш мебель набори, ёшлар учун мўлжалланган «Ёшлик» набори ишлаб чиқариш йўлга қўйилади. Келгуси йилдан бошлаб ана шу буюмлар ишлаб чиқарилади.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

● КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев расмий визит билан Совет Иттифоқига келган Италия ташқи ишлар министри Э. Коломбони 11 ноябрь куни Кремлда қабул қилди.

Суҳбат амалий, конструктив, дўстона руҳда ўтди.

● Ўнинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг иккинчи сессиясида «Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981 йилги Давлат плани тўғрисида ва Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1980 йилги Давлат плани қандай бажарилаётганлиги ҳақида» Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика Госплани раиси депутат Қ. А. Аҳмедовнинг, «Ўзбекистон ССРнинг 1981 йилги Давлат бюджети тўғрисида ва Ўзбекистон ССРнинг 1979 йилги Давлат бюджетининг ижроси ҳақида» Ўзбекистон ССР молия министри депутат В. Муродхўжаевнинг докладлари, шунингдек Ўзбекистон ССР Олий Совети план-бюджет ва бошқа доимий комиссияларининг қўшимча доклади эълон қилинган.

● Депутатлар ҳақида ҳикоялар

ЭЛ ЭЪЗОЗИ

РАЙОН Советидаги саноат, транспорт ва алоқа бўйича доимий комиссиянинг навбатдаги мажлиси район саноат корхоналари, транспорт ва алоқа ташкилотларининг кузги-қишки даврда ишлашга тайёргарлигига бағишланди. Комиссия раиси комиссия аъзоларига вазифалар берар экан:

— Сиз ўртоқ Мўминова «Миконд» заводи, тажриба пиллакашлик ҳамда бош кийимлар фабрикасида қишга тайёргарлик масаласи қай аҳволда эканлигини синчиклаб текширасиз, ҳақиқий вазиятни рўй-рост ва батафсил қоғозга тушириб берасиз. Имкони борича, тезроқ. Чунки айнан шу масала район Советининг навбатдаги сессиясида кўриб чиқилади,— деди.

Зуҳра Мўминова раис топшириғини депутатлик ён дафтарига ёзиб олди. Орадан кўп ўтмаёқ, текширув натижалари қоғозда ўз аксини топди.

«Миконд» заводининг ишлаб чиқариш цех ва бўлимларида тадбирлар ўз вақтида амалга оширилган. Шу билан бир қаторда кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш цехи, тайёрлов участкаларида ишлар ҳали ўлда-жўлда эканлиги; тажриба-пиллакашлик фабрикасида хом ашёни сақлашда сортларга эътибор берилмаётганлиги, бош кийимлар фабрикасида мавсумий маҳсулотлар ишлаб чиқаришга ўтиш кечикаётганлиги каби фактлар кўрсатилди.

Бу масала Собир Раҳимов район ижроия комитети мажлисида муҳокама этилди ва сессия бошлангунга қадар депутат кўрсатган камчиликлар бартараф этилди...

191-ўрта мактаб — 75-сайлов участкасининг маркази қилиб танланган. Зуҳра Абдураҳмоновна Мўминова ҳам шу ердан Собир Раҳимов район Советига учинчи бор депутат қилиб сайланди.

Бугун унинг сайловчиларни қабул қиладиган куни.

— Мумкинми?— савол билан юзланди эшикни очиб ичкари боққан аёл.

— Ия, келинг, Рая. Марҳамат,— дея унинг истиқболига чиқди депутат. Жой кўрсатиб, ҳол-аҳвол сўради, филиалдаги ишлар ҳақида маълумот олди.

Рая тара ремонти заводининг филиалида илғор ишчилардан бири эди. Зуҳра дугонаси бу ерга бежиз келмаслигини билар, шунинг учун оилавий аҳволини билмоқчи бўлиб савол ташлади.

— Яхши эмас, Зуҳрахон. Опамникида тураман, биласиз. Поччам билан чиқишолмаяпмиз. Опам ҳам ноқулай аҳволда қолди. Ёлғиз бошимни қаерга суқишни билмаяпман...

— Шуларни қоғозга тушириб берсангиз.

— Марҳамат, ёзиб келгандим...

Орадан кўп ўтмай, илғор ишчи ЖЭКка қарашли бир хонали уй билан таъминланди.

Пенсионерларнинг ўз вақтида пенсия олишлари, Улуғ Ватан уруши инвалидларини машина, телефон, ёнилғи билан таъминлаш, уйларини ремонт қилиш, газета-журналларнинг вақтида келтирилиши каби масалалар Зуҳра Мўминованинг депутатлик фаолияти билан чамбарчас боғлиқдир.

Шунинг учун ҳам коллектив унга катта ишонч билдириб, уч бор Собир Раҳимов район Советига депутат қилиб сайлади.

1943 йил отаси вафотидан сўнг оиланинг тўнғичи Зуҳра балоғатга етмасданоқ меҳнатга бўйин қўйди. Хўжалик ишларида, «Ўртоқ» кондитер фабрикасида ишлади. У икки беш йилликдан буён тара ремонти заводида ишлаяпти.

Ўнлар ташаббусига қўшилган илғор ишчи корхонада биринчи бўлиб, икки беш йиллик топшириғини бажарди. Сменада 45 ўрнига 90 тага етказиб яшчиклар тайёрлайди.

— Илғорликка қандай қилиб эришяпсиз,— сўрадик Зуҳрадан.

— Аввало иш жойини яхши ташкил этиш, иш вақтининг ҳар бир минутидан тежамли фойдаланиш меҳнат унумдорлигининг асосий омилидир,— дейди З. Мўминова.— Кейинги пайтда корхонамиз техника билан қайта қуролланиши, иш жараёнларининг механизациялаштирилганлиги ишчиларнинг қўл меҳнатини енгиллаштирди, ишлаб чиқариш самарадорлигини оширди.

Бу ҳақиқатни унинг кундалик меҳнатида кўриш мумкин. Зуҳра билан яна икки ишчи-ветераннинг шогирдлари ёнма-ён устозларига тенглашиб ишлашяпти. Булар А. Абдазимов, Э. Саидов, З. Фахритдинов, З. Суярова, Қ. Суяров, З. Субхоновалар, З. Мўминованинг шогирдларидан.

Конвейердан чиқаётган яшчиклар механизация ёрдамида кетма-кет тайёр маҳсулотлар омборига юборилятпи. Смена алмашди. Контролер юзта яшчик браксиз қабул қилинганлигини айтди. Бу, кунлик норма икки баравардан ортиқ бажарилди, демакдир.

Ишлаб чиқариш ветерани, ёшлар мураббийси, халқ депутати корхона коллективининг жамоатчилик ишларида актив қатнашади.

«Коммунист, оддий ишчи Зуҳра Абдураҳмоновна ўз депутатлик ваколатини ишлаб чиқариш билан узвий боғлаган ҳолда амалга оширяпти. Ишлаб чиқаришда ва ижтимоий-сиёсий ҳаётда актив қатнашяпти. Бу билан Совет қонунларини бажариш, меҳнат интизомига, социалистик турмуш қоидаларига риоя этиш намунасини кўрсатмоқда...»

Район Советининг сессиясида депутатлар З. А. Мўминованинг депутатлик фаолиятига ана шундай баҳо бердилар. Бу, эл эъзозидир.

А. ОБИДХЎЖАЕВ.

Бугун Тошкент тўқимачилик комбинатида

ИЛҒОРЛАР ЗАФАРИ

Комбинатнинг юзлаб илғорлари Улуғ Октябрнинг 63 йиллигига ўзларининг меҳнат совғаларини тайёрладилар. Ҳаммадан ҳам илғорларнинг қучган меҳнат зафари қувончли бўлди. Ҳамон олдинда донгдор тўқувчи Нина Васильевна Ершова боряпти. У август ойида икки беш йиллик топшириқни бажариб, иш суръатини бир зум ҳам сусайтирмаяпти. У яқинда типовой нормадаги 24 ўрнига 48 та станокда ишлаётган эди, эндиликда станокларга хизмат кўрсатиш зонасини яна кенгайтиришга, уларнинг сонини 56 тага етказишга аҳд қилди. Унинг мақсади — ўнинчи беш йилликни ҳали ҳеч ким эришмаган рекорд кўрсаткич билан якунлашдир. Мана, тўқувчининг ҳисобида 3,4 миллион метр, шу, жумладан пландан ташқари 1,9 миллион метр газлама бор.

Агар Нина Васильевнанинг шахсий меҳнат календарига кўз ташлайдиган бўлсак, у ҳолда моҳир тўқувчи 1986 йилнинг 1 май тантанасига тараддуд кўраётганлиги маълум бўлади. Бу — ишни оқилона ташкил этиш, юксак маҳорат ва мустаҳкам ирода натижасидир. КПСС XXVI съездини янги меҳнат зафарлари билан кутиб олиш унинг ҳаракатида яққол сезилмоқда. У юқори зичликка ўтиш билан нормани бажариш процентини 105 дан 114,8 процентга етказди.

Вера Ивановна Солдатова ҳам кейинги пайтда ишлаб чиқариш кўрсаткичини кўтармоқда. Касаллик узоқ муддат мобайнида уни ўз станокларидан ажратиб қўйди. Эндиликда тўқувчи 48 станокка хизмат кўрсатиб, беҳуда кетган вақтни тўлдириш учун ҳаракат қиляпти. Унинг ҳам кўрсаткичи 113 процентни ташкил этади. Бунинг натижаси ёмон бўлмади. У 1985 йилнинг апрель ойи ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Унинг ҳисобида 3 миллион метр, шу жумладан пландан ташқари 1,5 миллион метр сурп бор.

48 тадан станокка хизмат кўрсатаётган В. И. Кузнецова ва М. И. Асееваларнинг меҳнат календарларида ҳам 1984 йил кўринди. Бироқ, Валентина Ивановна олдинда боряпти. У ўн биринчи беш йилликнинг тўртинчи йили июль ойи ҳисобига, Мария Ивановна эса ўша йилнинг январь ойи ҳисобига ишлаяпти.

Нормадаги 24 ўрнига 36 та станокка хизмат кўрсатаётган К. И. Аникина 1983 йил ҳисобига меҳнат қила бошлади. Н. П. Ланкина эса 60 та станокка хизмат кўрсатиб (типовой нормадаги 33 та ўрнига) 1983 йилнинг сентябрь ойига яқинлашиб келяпти.

36 та мокисиз станокка хизмат кўрсатаётган (типовой нормадаги 18 та ўрнига) Каромат Ёқубоева юксак марралар сари дадил боряпти. Унинг ҳисобида 1982 йилнинг апрель ойи қайд этилган.

Илғорларнинг меҳнатдаги намунаси бутун коллективни илҳомлантирмоқда. Уларнинг тажрибасини қўллаб, мингдан ортиқ киши беш йиллик топшириқни муддатидан илгари бажарди, 1500 нафар тўқимачи москваликлардан ўрнак олиб, 7 ноябрга қадар йиллик планни бажарганлиги ҳақида рапорт берди.

Беш йиллик илғорларининг тажрибасини 1335 нафар мураббий оммалаштирмоқда. Бугунги кунда улардан 1700 га яқин ёш ишчи кўп станокка хизмат курсатиш сирларини ўрганмоқда. Энг муҳими илғорларнинг сафини бугунги кундаги ёш ишчилар тўлдиришмоқда. Уларнинг ҳаммаси ўзларининг мураббийлари билан бирга замонамизнинг энг катта воқеаларидан бирига айланажак КПСС XXVI съезди очилишини ажойиб меҳнат зафарлари билан кутиб олишга тайёргарлик кўрмоқда.

«Тошкент оқшоми»нинг коллектив мухбири — кўп нусхали «Тўқимачилар овози» газета редакцияси.

Шаҳримиздаги 2-пойафзал фабрикасининг аҳил коллективи КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақада актив иштирок этмоқда. Корхонада коммунистлар анжуманига бағишланган зарбдор ҳафталиклар уюшқоқлик билан ўтаяпти.

СУРАТДА: фабрика 3-цехининг комплекс бригадаси бошлиғи Полина Васильевна Таманенко. У бошлиқ бригада смена ва ойлик планларни 140 процентга етказиб адо этмоқда. П. В. Таманенко ўзи эса тажрибаларини ёшлар билан сидқидилдан ўртоқлашади.

И. Шоинoғомов фотоси.

БИРИНЧИ СОРТ БИЛАН

Август ойида 2-тўқув фабрикасининг 1-цехи коллективи Евгения Александровна Губинани Тошкент тўқимачилик комбинатида тўқувчи бўлиб ишлаётганлигига роппа-роса чорак аср бўлганлиги — юбилейи билан қизғин табриклади. Ана шу йиллар мобайнида у ўзининг ғоят ишчанлигини кўрсатди. Тўққизинчи беш йилликда типовой нормадаги 24 ўрнига 42 та станокка хизмат кўрсатиб, юксак меҳнат зафарларини қучди.

Шу беш йилликнинг бошида тўқувчи ўзининг кўп йиллик тажрибасига қарамай, вақтинчалик бошловчи-тўқувчи, «роли»да иштирок этди. Гап шундаки, у меҳнат қилаётган участкада эски станокларни бузишиб, уларнинг ўрнига янги мокисиз АТПР-100 маркали станокларни ўрнатдилар. Губинанинг олдида икки йўл: ё у ўзини бошқа участкага ўтказишни сўраши ёки қайтадан тўқувчиликни бошлаши керак эди. У иккинчи йўлни танлади.

Дастлабки пайтларда албатта қийин бўлди. Эски иш усулларини ўзгартиришдан кўра ҳаммасини бошидан бошлаган, янги иш усулини ўзлаштирган маъқул. Евгения Александровна иродали аёл, у бўш келмади. Янги техника участкасида ўзининг иш усулларини қўллаб, хизмат кўрсатиш зонасини кенгайтирди. Бошланишда Губина (типовой нормадаги 18 та ўрнига) 24 та станокка хизмат қила бошлаган бўлса, кейинчалик уларнинг сонини 30 тага етказди.

Ана шу юксак зичликда Евгения Александровна ўзини эркин ҳис этмоқда. Унинг ишлаб чиқариш кўрсаткичи 120 процентга етяпти. Шу билан бирга барча маҳсулотни биринчи сортга топширяпти. Ваҳоланки, унинг дастгоҳларидан тўқилиши мураккаб бўлган ип-лавсан газламаси — «Искра» тушириб олинмоқда.

Евгения Александровна Улуғ Октябрнинг 63 йиллиги арафасида шахсий беш йиллик планни бажарди.

И. МАРГОНИН.

Тошкент миллий чолғу буюмлари фабрикаси коллективи сифат ва самарадорлик беш йиллигининг якунловчи йили топшириғини муваффақиятли бажариш учун мавжуд резервларни ишга солмоқда. Сўнгги йилда корхона бирмунча қаддини ростлади. Тайёрланаётган буюмларнинг сифати яхшиланди, хиллари кўпайди.

Ушбу фотолавҳада корхонанинг илғор ишчиси — силлиқловчи Сайёра Абдусаматова акс этган. У смена топшириқларини 135 процент адо этиб, ҳамкасбларига меҳнатда ўрнак бўляпти.

В. Сироткин фотоси.

● РЕСПУБЛИКА БЎЙЛАБ

БУЛЬДОЗЕРЧИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

«Ташкентводстрой» трестига қарашли Бекободдаги 6 механизациялашган кўчма колоннанинг бульдозерчиси В. Кашчеев Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 63 йиллиги шарафига қабул қилган мажбуриятини бажарди. Илғор механизатор 1981 йилнинг июнь ойи ҳисобига ишлай бошлади.

Механизациялашган колоннанинг бошқа меҳнаткашлари ҳам байрам олди вахтасида юқори кўрсаткичларга эришдилар. Улар йил охиригача планга қўшимча равишда 500 гектардан кўпроқ ерни тўла текислашга, олти километр узунликдаги ариқларни бетонлашга, кўпгина бошқа ишларни бажаришга аҳд қилдилар.

КОЛХОЗЛАРДАГИ ҚУРИЛИШЛАР УЧУН

Бир йилда 35 минг куб метр йиғма темир-бетон буюмлар ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган Сариосиё қурилиш комбинатининг иккинчи навбати Улуғ Октябрь арафасида фойдаланишга топширилди. Корхона Сурхон водийсида қуриладиган уй-жойлар, саноат ва маиший бинолар учун ромлар, деворбоп паneллар, тўсин плиталар ва бошқа материаллар етказиб беради. Сариосиёда қурилган комбинат — «Узколхозстрой» бирлашмасидаги қишлоқ қурилиш индустриясининг ишлаб турган тўққизинчи корхонасидир

«Узмежколхозпроект» институтида корхонанинг учинчи навбати лойиҳаси ишлаб чиқила бошланди. Янги беш йилликда корхона бир йилда 55 куб метр темир-бетон буюмлар ишлаб чиқарадиган бўлади.

ЎРТАЧЎЛДА КОТТЕЖЛАР

Қурувчилар Шофиркон яқинидаги Ўртачўлда қўриқ массивини ўзлаштираётган бухоролик мелиораторларнинг янги посёлкасида дастлабки бешта коттежнинг калитини меҳнаткашларга топширдилар. Уйларга газ, электр, водопровод ўтказилган, кўчалар асфальтланган. Қурувчилар янги йилгача яна бешта уй-жойни чўлқуварларга топшириш мажбуриятини олдилар.

(ЎзТАГ).

▲ СИФАТ ВА САМАРАДОРЛИК — АСОСИЙ ШИОРИМИЗ

Изланиш йўлида

«Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» шойи газламалар комбинатида ўрнатилган арқоқ машиналар юксак унумдорликка эга. Ҳар бир агрегатдан илгаригидек 3 килограммдан эмас, балки 9—10 килограммдан тола олинмоқда. Ивановолик конструкторлар ясаган механизмлар туфайли янада юксак тезлик ҳисобига ана шундай унумдорликка эришилди.

Бироқ механизмлар тезлиги оширилганлиги фақатгина наф келтириб қолмай, айни вақтда муаммоларни ҳам келтириб чиқарди. Ана шундай муаммолардан бири толанинг электрланиб қолиши бўлди. Бу эса лавсан ишлаб чиқариш сифатига таъсир кўрсатди. Фойдаланувчилар штапель толани қайта ишлаш Марказий илмий-тадқиқот институтининг Калининдаги филиали олимларини ҳамда Ўзбекистон Енгил саноат министрлигига қарашли конструкторлик бюроси мутахассисларини ёрдамга чақирдилар. Изланиш натижасида, тола намлигини ошириш ҳисобига ва бошқа омиллар туфайли янги машиналар қайта жиҳозланди ва эндиликда лавсан толаси яна қайта ишлашга юксак сифатли ҳолда топширилмоқда.

«Иқтисод қилиш самарадорлиги илмий-техника тараққиётини жадаллаштириш билан бевосита боғлангандир». Леонид Ильич Брежневнинг КПСС Марказий Комитети 1980 йил октябрь Пленумида сўзлаган нутқидаги бу сатрлар наманганлик тўқувчилар учун айниқса қимматлидир. Шу беш йилликнинг ўзидагина комбинатнинг турли участкаларида 660 та янги асбоб-ускуналар ўрнатилди, қўл меҳнатини тугатиш борасида анчагина ишлар амалга оширилди. Масалан йигирув ва тўқув цехларида калавани ташиш учун осма конвейер линияси монтаж қилинди. Хом ашёни конвейерга тайёрлаб турадиган бир неча киши бошқа ишга ўтказилди. Корхонада техника жиҳатидан қайта қуролланиш, меҳнатнинг оқилона ташкил этилганлиги салмоқли наф келтирмоқда. Коллектив ҳозирнинг ўзидаёқ маҳсулот реализация қилиш юзасидан беш йиллик топшириқни бажарди. Пландан ташқари 17 миллион сўмликдан зиёд газлама тўқиб чиқарилди.

(ЎзТАГ).

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ДЎСТЛИК КЎПРИГИ

БРАТИСЛАВА. Братислава билан Прага ўртасида уч юз километрдан зиёд узунликдаги замонавий автомобиль йўли қуриб битказилди. Икки социалистик республика — Чехия билан Словакия ўртасидаги шартли чегара бўлмиш Морава дарёси устига қурилган кўприк қурилишнинг энг масъулиятли ва қийин участкаларидан бири бўлди. Дарё соҳили ботқоқлик бўлганлиги учун бу ерда салкам 1 километрли темир-бетон эстакада қуришга тўғри келди. Қурувчилар объектни 7 ноябргача фойдаланиш учун топшириш юзасидан олган мажбуриятни бажариб, меҳнатдаги шу ғалаба билан Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 63 йиллигини нишонладилар.

МЕТАЛЛУРГЛАР БАЙРАМИ

СОФИЯ. Болгария металлургларининг кўп минг кишилик отряди ўзларининг касб байрамини катта меҳнат ғалабалари билан кутиб олмоқдалар. Мамлакат металлургиясининг тўнғич корхонаси — Перникдаги В. И. Ленин номли комбинат, Софиядаги Кремиков комбинати, бошқа корхоналарнинг коллективлари пландан ташқари маҳсулот бермоқдалар.

Ҳозир металлургия БХР жами саноат маҳсулоти ҳажмининг 6 процентини бермоқда. Еттинчи беш йилликнинг тугалловчи йили тармоқ корхоналари 1975 йилга нисбатан 40 процент кўп маҳсулот ишлаб чиқарадилар.

Болгария металлургияси — мамлакатдан бошқа жойларда ҳам машҳур бўлган қудратли корхоналарни ўз ичига олади. Қора металлургиядан ташқари рангли металлургия ҳам тез суръатлар билан ривожланмоқда. Унинг ишлаб чиқариш ҳажми 1956 йилга нисбатан олти баравар кўпайди. БХРнинг иқтисодий харитасида Срендогоре, Елесейндаги мис эритиш комбинатлари, «Элаците» кон-саралаш комбинати, София ва Пловдивдаги рангли металлар комбинатлари, Шумендаги алюминий маҳсулотлар ишлаб чиқарувчи завод пайдо бўлди.

ИНШООТЛАР ҚАЙТА ТИКЛАНМОҚДА

ПНОМПЕНЬ. Халқ Кампучиясида ирригация иншоотларини қайта тиклаш программаси муваффақиятли амалга оширилмоқда. Ана шу иншоотлар халқ манфаатларига зид бўлган полпотчилар режими ҳукмронлик қилган йилларда вайрон қилинган эди. Шу йил бошидан буён бажарилган ишлар туфайли жами майдони 60 минг гектардан ошадиган шолипояларга яна сув келди.

ҲАМКОРЛИК САМАРАЛАРИ

ВЬЕНТЬЯН. Бу ерда Улуғ Октябрнинг 63 йиллиги арафасида Совет — Лаос ҳамкорлигининг йирик объекти — авторемонт заводи ишга туширилди. Шу заводда ремонт қилинган дастлабки машиналар Лаос йўлларига чиқди.

Мазкур корхонанинг ишга туширилганлиги автомобиль-йўл техникасини кўплаб капитал ремонт қилишни ташкил этиш имконини беради, бу эса автомобиллари муттасил ортиб бораётган республика учун катта аҳамиятга эгадир.

ШАРТНОМА ЮКСАК БАҲОЛАНМОҚДА

ДАМАШҚ. Сурия Бош министрининг ўринбосари, ташқи ишлар министри Абдул Халил Ҳаддам Совет Иттифоқи билан Сурия Араб Республикаси ўртасида тузилган дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартномага юксак баҳо берди.

Москвада имзоланган шартнома, деди у, САР халқ кенгаши (парламенти)да сўзга чиқиб, Суриянинг позицияларини мустаҳкамлабгина қолмай, айни вақтда араб миллатининг юксак манфаатларига, бутун жаҳон миллий озодлик ҳаракати манфаатларига мос бўлиб тушади.

А. Ҳаддам империалистик ва сионистик пропаганданинг шартнома самаралилиги ва ўзаро манфаатли характерини шубҳа остига қўйиш йўлидаги уринишларига кескин зарба берди. Бизнинг душманларимиз бундай сохталаштириш йўли билан Сурия ва арабларнинг улкан дўсти — Совет Иттифоқи сиёсатини обрўсизлантиришга муваффақ бўлолмайдилар. СССР ҳамиша арабларнинг адолатли ишини қўллаб-қувватлаб ўз сўзи ва иши билан қалин дўстимиз эканлигини исбот қилди. Шунинг учун ҳам СССР билан САР ўртасидаги шартнома — Совет—Сурия ҳамда Совет—Араб муносабатлари ривожининг мантиқий якунидир.

А. Ҳаддам айтдики, араб мамлакатларининг кўпчилиги Совет Иттифоқи билан дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида шартнома тузилганлигини зўр қониқиш билан кутиб олдилар. Бу шартномани араблар дунёсидаги халқлар оммаси қизғин табрикламоқда.

ҲАМИША ГАВЖУМ

ПАРИЖ. Парижнинг Буассьер кўчасидаги қадимий бинони кўпгина французлар «Франция — Совет дўстлиги уйи» деб атайдилар. «Франция—СССР» жамиятининг қароргоҳи шу бинода жойлашган.

35 йил муқаддам тузилган бу жамият ўз сафларида турли ёшдаги, касбдаги, сиёсий ва диний маслаклари ҳар хил бўлган кишиларни бирлаштиради, дейди жамият президентлик кенгашининг аъзоси Мадлена Гильбер. 160 та коллектив аъзо-саноат корхоналари, шу жумладан Франциядаги энг катта автомобиль фирмаларидан бири — «Рено» коллективи, касаба союз ва жамоат ташкилотлари жамиятнинг фаолиятида фаол қатнашмоқдалар. Жамиятнинг 350 та маҳаллий комитети Франциянинг деярли ҳамма департаментларида иш олиб бормоқда. Мана шуларнинг ҳаммаси жамиятнинг кучидан, унинг Франция ижтимоий турмушидаги аҳамияти ўсиб бораётганлигидан далолат беради.

Биз ўз фаолиятимизни йил сайин кенгайтиряпмиз, деб таъкидлайди М. Гильбер. Шу йилнинг ўзида Францияда Совет Иттифоқи кунлари Қирғизистон, Литва, Молдавия Совет Республикаларининг иштирокида зўр муваффақият билан ўтди. Ўн минглаб француз томошабинлари совет артистларининг санъати билан танишдилар.

Вишида ўтказилган француз ва совет ёшлари фестивали ажойиб дўстлик байрами бўлди. Совет Иттифоқига туристик сафарларни уюштириш бўлими, биродарлашган шаҳарлар жамоатчилиги вакилларининг дўстона учрашувларини ўтказиш ва СССРга қилинаётган сафарлар ўзаро танишишни яхшилашга имкон бермоқда, иккала мамлакат халқлари ўртасидаги дўстлик алоқаларини мустаҳкамлашга кўмак бермоқда. Бундай қилиш ҳозир, буржуа оммавий ахборот воситалари совет кишиларининг турмуши ҳақидаги ҳақиқатни бузиб кўрсатишга уринаётган бир пайтда айниқса муҳимдир. Шу сабабли биз французларга ҳамма нарсани ўз кўзи билан кўриш имкониятини беришга интиляпмиз. Бундан кўра ҳам ишончлироқ далил, исбот бўлиши мумкин эмас.

«Франция—СССР» жамияти фаолиятининг энг муҳим соҳаларидан бири тинчлик, кескинликни юмшатишни мустаҳкамлаш ишига ҳисса қўшишдан иборат, деди М. Гильбер. Шунинг учун биз қуролсизланиш масалаларига бағишланган совет-француз семинарларини бу йўлдаги муҳим қадам деб ҳисоблаймиз.

В. ГОЛОВЯШКИН.

НАВИГАЦИЯ ТУГАЛЛАНДИ

БЕРЛИН. Оппоқ пассажир теплоходлари причаллар ёнида қантариб қўйилди — Шпрей дарёсида, унинг ирмоқларида ҳамда ГДР пойтахти атрофидаги кўм-кўк кўллар ва каналлар системасида Берлин «Оқ флотилияси» кемаларининг қатнови тугалланди. 38 кеманинг коллективлари мавсум давомида 2 миллион пассажир ташиб берди. Теплоходлар сув трассаларида 400 минг километрдан ортиқ йўл босди.

Навигация тугалланган бўлса ҳам дарёчиларнинг ишлари камайгани йўқ. Баъзи бир пассажир кемалар қишки совуқ бошлангунга қадар айрим сайр сафарларига чиқиб туради. Бошқа кемалар ичида ГДР пойтахтининг аҳолиси ва меҳмонлари учун дам олиш кечалари ва концертлар ўтказилади. Чунончи, янги йил арафасида жажжи берлинликлар учун бу ерда арча ясатилади ва қорбобо уларга пешвоз чиқади. Кўпчилик теплоходларда эса ремонт ишлари ҳамда келгуси йил навигациясига тайёргарлик бошланади.

СОВЕТЛАРНИНГ ЎТТИЗ ЙИЛЛИГИ

БУДАПЕШТ. Венгрия жамоатчилиги халқ ҳокимиятининг жойлардаги органлари бўлмиш Советларнинг ўттиз йиллигини нишонлади. Бу Советлар 1959 йил октябрида ўтказилган сайлов натижасида тузилган эди.

Венгриядаги Советлар вужудга келган пайтдан бери 1919 йилги Венгрия Совет Республикаси халқ ҳокимияти органларининг революцион анъаналарига содиқ бўлиб келмоқдалар. Советлар СССРнинг бой тажрибасига таяниб, социалистик қурилишнинг ижтимоий сиёсий ва хўжалик вазифаларини муваффақиятли ҳал этмоқдалар. Улар мамлакат меҳнаткашларини давлат ишларини бошқаришга оммавий равишда жалб этиш базаси бўлиб қолди. Шу йил кўкламида ўтказилган сайлов давомида Советларга ишчилар синфи, кооперативлашган деҳқонлар ва меҳнаткаш зиёлиларнинг вакилларидан салкам 62 минг депутат сайланди.

Қисқа сатрларда

БУДАПЕШТ. Республиканинг пойтахтида Венгрияда энг катта савдо ва маиший хизмат маркази очилди. Янги комплексда — тўртта универмаг, ихтисослаштирилган магазинлар, маиший хизмат корхоналари, туристлар бюроси, алоқа бўлими бор. У Будапештнинг энг гавжум транспорт чорраҳаси — Эршвезер майдонига қурилди. Лойиҳачилар автомашинада келадиган харидорларни ҳам унутмаганлар. Савдо маркази яқинида автомобиллар тўхтайдиган иккита майдон бунёд этилди.

* * *

ПРАГА. Словакиянинг Мартине шаҳрида очиқ осмон остидаги музей барпо этилмоқда. Халқ архитектураси ёдгорликларини сақлаш учун республиканинг турли районларидан қишлоқ уйлари бу ерга кўчириб келтирилади.

* * *

АНҚАРА. Гана Республикасининг Вольта областидаги далаларни маҳаллий деҳқонларга номаълум қора қурт босди.

«Ганиэн таймс» газетасининг хабар беришича, қуртларга қарши бир неча ҳафтадан бери сепилаётган заҳарли дори наф келтирмаяпти. Далаларга дори сепилганидан сўнг қуртлар уч кун ухлайди, уйғонгач шолипоя, жўхори пайкаллари, ўт-ўланларни мисли кўрилмаган очкўзлик билан қиришга тушади.

Ҳукумат комиссияси Вольта областида донли экин ҳосили нобуд бўлишидан ва фалокат бошқа районларга ҳам ўтишидан хавфсирамоқда. Шу муносабат билан дала зараркунандаларига қарши шошилинч ва самарали химиявий кураш методлари изланмоқда.

БОЛГАРИЯ. Стара-Загора шаҳридаги Юрий Гагарин номли обсерватория республиканинг йирик илмий маркази ҳисобланади. Унинг олимлари ва мутахассислари «Интеркосмос» программаси бўйича бажарилаётган ишларда фаол иштирок этишяпти.

СУРАТДА: обсерватория ходимлари Борис Комитов ва Татьяна Иванова телескоп ёнида.

БТА—ТАСС фотоси.

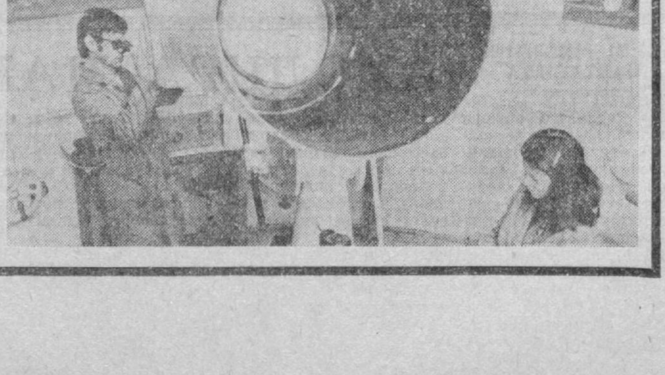

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

• *Аёллар, Сизлар учун*

ОНА СОҒЛОМ БЎЛСА...

Аёлда ҳомиладорлик даврида токсикоз касалликлари бўлиши мумкин, лекин бола туғилгандан кейин бу касалликлар йўқолиб кетади. Шунинг учун ҳам ҳомиладорлик вақтида учрайдиган касалликлар токсикоз дейилади.

Одатда токсикоз касалликлари ҳомиладорликнинг биринчи ярмидагина бўлиши мумкин; бунда кўнгил айниши, кўп сўлак ажралиши, қайт қилиш, бош айланиши, баъзан терининг қичишиши, экзема тошиши каби касалликлар учрайди. Бу ҳолда амбулаторияда ёки поликлиникадагина даволанмай, аёл туғруқхонага ётиб даволанса яхши бўлади. Бунда айниқса, токсикознинг ҳомиладорликнинг иккинчи ярмида учрайдиган оғир хасталикларининг олдини олган бўламиз.

Ҳомиладорликнинг иккинчи ярмида учрайдиган касалликлардан бири нефтопатия дейилади. Бу хасталикда аввало қон босими ошиқ бўлиши билан буйрак қон айланиш системасида жуда оғир ўзгаришлар сезилади. У кунига икки-уч марта хуруж қилади.

Нефропатия касаллигининг белгилари қуйидагилар: қон босими ошади, оёқ-қўл ва юзларда шиш бўлади. Кўзнинг вақти-вақти билан хираланиши, бошнинг қаттиқ оғриши ва юқоридаги белгиларнинг ошиши нохуш хасталикка, тутқаноқ касаллигига олиб келади.

Касаллик бошланган вақтда аввало хотин-қизлар консультациясига бориб врачга учрашиш керак. Айрим ёш аёлларимиз ҳомиладорликнинг биринчи ярмида токсикоз касалликларини «бош қоронғилик» деб ўйлаб, эътибор беришмайди, натижада жуда оғир касалликлар бошланиши мумкин. Аёл бир кунда 6—7 маротаба қайт қилса, кўнгил айниб овқат емаса, қантнинг миқдори камайиб, анемия — камқонлик касаллиги келиб чиқади ёки қон босими камайиб кетади. Қон босимининг камайиши ва камқонлик касали онанинг ўзигагина таъсир этибгина қолмай, болага ҳам тезда таъсир кўрсатади — натижада ҳомила ёмон ўсади, бола касалманд ва нимжон туғилади.

Ҳомиладор аёл турли дори-дармонларни ичиши билан бирга, албатта парҳезга эътибор бериши керак. Сутли овқатлар: шир-гуруч, манна унидан қилинган каша, қатиқ, қаймоқ, қайнатилган гўштли овқатларни истеъмол қилиш айни муддао бўлади. Айрим вақтларда, айниқса қовурилган овқатлар, норин, қази, шўр ва аччиқ овқатлар ейилса қон босими ошиб, бемор оғирлашади.

Нефропатия хасталиги кўпинча баҳор ва қиш ойларида кўп учрайди. Чунки бу пайтларда организмда витаминлар камайиб кетади, натижада аёл организмининг кучи камаяди. Шуни назарда тутиб, аёл доимо витаминларга бой овқатларни истеъмол қилиши керак. Укроп, кашнич, қизил сабзи, карам каби сабзавотларни ҳар кунги овқатларига қўшиб ейиши жуда яхши бўлади.

Аёл ҳомиладорликнинг биринчи ярмида бир ойда икки марта консультацияга борса, иккинчи ярмида, айниқса нефропатия касаллигига дучор бўлганда ўз вақтида даволанса ва врач маслаҳатлари билан иш кўрса касаллик осон ўтади. Шундагина оғир касаллик— нефропатиянинг олдини олган бўламиз. Консультацияга бир ойда тўрт мартаба келиб қон босимини ўлчатиш ҳам керак.

Шу ўринда бир нарсани айтиб ўтамиз. Бир аёл нефропатиянинг иккинчи босқичи билан бир ой туғруқхонада ётиб даволаниб чиққандан сўнг, парҳез сақлаш ўрнига қовурилган гўшт ва норин еган. Натижада қон босими ошиб, миясига қон қуйилган. Уни беҳуш ҳолда туғруқхонага олиб келишган. Текшириш натижасида маълум бўлдики, бола она қорнида нобуд бўлган, қон босими ошиши натижасида йўлдош ўз ўрнидан кўчиб, ички қон кетиш юз берган. Аёлни операция қилиб, ҳаёти сақлаб қолинди. Ҳар бир ҳомиладор аёл ўз вақтида хотин-қизлар консультацияларига келиб ўзларини кўрсатиб туришлари, бирор касаллик аломати сезилса, тезда даволанишлари лозим.

С. ИСМОИЛОВА,
медицина фанлари доктори.

ЭЛГА ХИЗМАТ — ОЛИЙ ҲИММАТ

ҲАММАСИ ИНСОН УЧУН

Элга хизмат—олий ҳиммат, дейди халқимиз. Шифокорларимиз халқимиз саломатлигини сақлаш борасида тинмай меҳнат қилмоқдалар. Бизнинг бирлашмада — клиникада, тез ёрдам ва автобазамизда ишловчи 3 мингга яқин хизматчининг ҳар бири сидқидилдан меҳнат қилиб, эл саломатлигини сақлашда жон куйдирмоқда. Ҳар йили бизнинг клиникамизда 14—15 минг бемор даволанади. 25 мингга яқин беморларга амбулаторияда консультация ёки тез ёрдам қўлланмаси берилади. Шаҳримиздаги тез медицина ёрдами эса ҳар йили 600 мингга яқин чақириқларни бажариб туради.

Бизнинг бирлашма 1980 йилнинг биринчи ярмида социалистик мусобақада ғолиб чиққанлиги учун шаҳар соғлиқни сақлаш бошқармаси ва область медицина касаба союзлари комитетининг кўчма Қизил байроғини олишга муяссар бўлди. Ҳозир бизда 2100 коммунистик меҳнат илғори бўлиб, клиникага ҳамда 9 та подстанцияга «юқори маданиятли коллектив» номи берилган.

Партия ва совет ташкилотлари, республика Соғлиқни сақлаш министрлиги ҳамда шаҳар ижроия комитети соғлиқни сақлаш бош бошқармаси ёрдамларида кейинги уч йил мобайнида яхши муваффақиятларга эришдик.

Тез ёрдам станцияларида анча-мунча янгиликлар қилинди, станциялар сони 12 дан 16 тагача кўпайтирилди, ҳаммасига яхши шароитлар яратилди. Шаҳарда кўчма клиника-биохимия лаборатория бригадаси, рентгенография бригадаси, Улуғ Ватан уруши ҳамда меҳнат инвалидларига стоматологик ёрдам бериш бригадалари, автотранспортни текшириш йўл контроллари тузилди. Булардан ташқари, тез ёрдам машиналарида станциялар билан алоқани яхшилаш 100 процентдан ортиқ адо этилди. Яқинда телефон орқали юрак иш фаолиятини текшириш методлари йўлга қўйилади.

Станциялар ишини янада яхшилаш режалари кўзда тутилмоқда. Лекин шуни айтиш керакки, ҳали ишларимизда кўпгина етишмовчиликлар бор. Баъзан беморларга «Тез ёрдам» машиналари вақтида етиб бормайди, баъзи ходимларимиз эса меҳнаткашлар билан қўпол муносабатда ҳам бўлиб қоладилар. Бундай нуқсонларга сира чидаб бўлмайди. Тез вақт ичида бу камчиликларга барҳам берамиз.

В. САИДАҲМЕДОВ,
шаҳар «Тез ёрдам» касалхонасининг бош врачи, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач, медицина фанлари кандидати.

Удмуртия диёри буюк рус композитори П. И. Чайковскийнинг ватани ҳисобланади. Композитор Воткинск шаҳрида туғилиб, ўзининг болалик йилларини шу ерда ўтказган. Ҳозир ана шу шаҳарда музика музейи ташкил этилган. Ҳар йили музейга 35 мингга яқин экскурсиячилар келиб туради.

СУРАТДА: П. И. Чайковский туғилган уй.

Е. Загуляев фотоси, ТАСС фотохроникаси.

И. Печерникова

ҚАЛБ САХОВАТИ

Ота билан она болаларда меҳнатга муҳаббатнигина тарбиялашни етарли деб ҳисобламасди. Баъзи кишилар меҳнатни севардилар, ўз шахсий манфаатларинигина ўйлаб тинкалари қуригунча ишлашга ҳам тайёр бўладилар. Ульяновлар ўз ўғил ва қизларида оила олдида, жамият олдида меҳнат бурчини англаш туйғусини изчиллик билан шакллантирдилар.

Коллектив олдидаги меҳнат бурчи — болалар меҳнат фаолиятининг ғоят юксак маънавий омилидир. Бу нарса муқаррар равишда халқ олдида, Ватан олдидаги бурч туйғусига ўсиб ўтади. Бундай руҳда тарбияланган киши фақат ўзи учунгина ишлаш билан қаноатланмай, ижтимоий фойдали фаолият билан шуғулланиш иштиёқида бўлади ва албатта уни топади.

Коллектив меҳнатда бир-бирига кўмаклашиш, ёрдамга муҳтож бўлган ҳамма одамларга мадад бериш одати вужудга келди.

Отанинг намунаси болаларда бурч туйғусини шакллантиришга катта таъсир кўрсатди. Мария Ильинична бундай деб ёзган эди: «Доим иш билан банд бўлган, ўз севимли иши йўлида жонини аямаган отам ўзидаги бурчни англаш туйғусини болаларга ҳам сингдиришга, уларнинг характерини, иродасини, меҳнат қобилиятини тарбиялашга, «беғараз ишлашга буюк ишонч»ни ривожлантиришга интиларди.

Болалар оталарининг оғир меҳнатини қадрлашарди. Бутун оила шу меҳнатдан топилган маблағ ҳисобига яшаётганлигини билганликлари сабабли оила бюджетига ўз ҳиссаларини тезроқ қўшишга интилардилар.

Саша ҳатто гимназиянинг охирги синфларида ўқиётганида ва етуклик аттестати учун имтиҳонларга тайёрланаётганида ҳам хусусий дарс берарди.

Шундай ҳодиса ҳам бўлиб ўтган эди. Александр Ильич студент бўлганида отаси Петербургга мунтазам равишда пул юбориб турарди. Аммо ўғил энди пулни жуда тежаб сарфларди, уйга каникулга келганида эса пулнинг бир қисмини отасига қайтиб берарди.

Қозонда яшаганида Оля ҳам швед тилини ўрганиш ва музика мактабига қатнаш билан бир вақтда, хусусий дарс бериб пул ишларди.

Ўн олти яшар Александр Ульянов инсоннинг асосий бурчи — жамиятга фойда келтиришдир, деб ҳисобларди. Гимназиядаги иншосида у бундай деб ёзган эди: «Ҳалоллик ва атрофдаги кишиларга нисбатан ўз вазифаларига тўғри қарашни инсонда илк ёшлик чоғиданоқ тарбиялаш керак, чунки у ўзи учун меҳнатнинг қайси тармоғини танлаб олиши ҳам, касб танлаш вақтида у жамият фойдасини ёки ўз шахсий фойдасини ўйлаши ҳам шу эътиқодларга боғлиқдир.

Меҳнатга муҳаббат туйғуси осон ва арзимас нарсаларгагина эмас, балки биринчи қарашда эплаб бўлмайдигандай туюладиган ишларга ҳам ёйилиши керак.

Инсон жамиятнинг чинакам фойдали аъзоси бўлиши учун кунт билан меҳнат қилишга шунчалик ўрганиши керакки, у ҳеч қандай қийинчиликлар ва тўсиқлар олдида, ташқи вазиятлар келтириб чиқарадиган тўсиқ олдида ҳам, ўз камчиликлари ва заифлиги туфайли вужудга келадиган қийинчиликлар олдида ҳам тўхтаб қолмаслиги керак: бунинг учун у ўз иродасини бошқара олиши ва ўзида қатъий мустаҳкам характер ҳосил қилиши лозим».

Сашанинг бу сўзлари Ульяновларнинг бошқа барча болаларининг ҳам меҳнатга муносабатини характерлайди. Уларнинг сўзи билан иши доимо бир эди. Уларнинг ҳаммаси кишилар бахт-саодати йўлида фидокорона меҳнат қилишди, бутун умр бўйи ўз ақларини билимлар билан бойитишди, кўп ижодий ишлашди.

ЎЙИН ЖАРАЁНИДА ЎСИШ

Оля Ульянованинг синфдоши О. П. Петрованинг кундалигида қуйидаги ёзув бор:

«Эртага Катя (опаси— И. П.) билан Ульяновларникига арча байрамига борамиз. Уларникида доимо хушчақчақлик бўлади...

Ульяновларни к и д а бўлдик. Оля деярли барча дугоналаримизни айтган экан. Арча чироғини Илья Николаевичнинг ўзи ёқди, бизлар билан рақс тушди, бизлар ҳам у билан кўз бойлаб тутмачоқ ва мушук-сичқон ўйинларини ўйнадик. Мария Александровна биз рақс тушганда музика чалиб ўтирди. Володянинг ўртоқлари—ўғил болалар ҳам бўлишди. Вақтимиз шунчалик кўнгилли ўтдики, ҳеч ким у ердан кетишни истамасди...»

Байрамдан бошқа кунларда ҳам шундай бўларди. Бу аҳил, хушчақчақ оилада болаларнинг ҳар қандай ташаббуси, топқирлиги, ижодий хаёлнинг ҳар қандай ифодаси қўллаб-қувватланарди, ўйин танлашда тўла эркинлик бериларди. Бу ерда «Ишинг битдими, яйраб ўйнаб кул» деган қоида амал қиларди. Болаларга хоҳлаганча яйраб ўйнашга руҳсат этиларди. Ўйинлар, қувончлар, кўнгил очишлар олами қанча бой бўлса, шунча яхши деб ҳисобланарди. Фақат вақтни беҳуда ўтказиш ва бекорчиликкина рағбатлантирилмас эди.

Ота билан Она инсон фаолиятда шаклланишини, шу сабабли у омилкор, серғайрат, ташаббускор бўлиши кераклигини тушунишарди. Бу хислатлар эса ўйинлар, болаларнинг кўнгил очиши, ишлаши жараёнида ривожланади.

Ульяновлар хонадонида сотиб олинган ўйинчоқлар деярли бўлмасди. Қизлар она билан энага ёрдамида қўлбола қўғирчоқ тикишарди, ўғил болалар картон ва қоғоздан солдатчалар қирқишар, қайин пўстлоғидан турли қўғирчоқлар тайёрлашар, ёғоч оёқ, маскалар ясашарди. Болаларнинг фикри ҳам, қўллари ҳам доимо ҳаракатда эди.

«Тинч соат»ларда шовқин қилиш таъқиқланса-да, бошқа вақтларда болаларга хоҳлаганча ўмбалоқ ошиб ўйнашга; дарахт илдизини «отиб ўлдирилган йиртқич»дай судраб юришга, ўзларини «индеец»лардек бўяб ташлашга руҳсат этиларди.

Масалан, ота-она улар йўқ пайтларида болалар «олабўжи» ўйнашларини жуда яхши билишарди. Бу ўйинни Володя ўйлаб топган эди ва кўпинча ўзи бошлаб берар эди. Кичик болалар нимқоронғи залнинг турли бурчакларига тарқалишиб, сержун «олабўжи»нинг пайдо бўлишини юраклари ҳовучлаганча кутиб ўтиришарди. «Олабўжи» даҳшатли ҳайқириқ билан гоҳ у, гоҳ бу болага ташланарди. Ҳамма нарса остин-устун бўлиб, бутун зални қийқириқ, кулги босиб кетарди. Сўнгра болалар «олабўжи»ни тутиб олиб, адабини бера бошлардилар, у эса бўкирганича хона-ма-хона қочиб юрарди. Бу ўйин бир неча йил мобайнида вақти-вақти билан такрорланиб турганига қараганда, ота-она болаларни бу ўйиндан қайтаришмаган. Болалар болалигини қилади-да, ахир. Бу ўйин болаларни завқлантирар, ижодий хаёлини ривожлантирар, ҳаяжонга солар, кулдирар экан,—демак у фойдали, у болаларнинг эмоционал ҳаётини бойитади, тасаввурини кенгайтиради.

Болаларга дарёда қалтис ўйинларни ўйнаш, баландликдан чанада учиб тушиш, ботқоқлик ва жарликлар бўйлаб узоқ сафарларга бориш таъқиқланмас эди.

Тўғри, ҳамма ота-оналар сингари Мария Александровна билан Илья Николаевич ҳам болаларидан ҳавотир бўлишар, уларни жуда эҳтиёт қилишарди, аммо уларнинг ҳамма майда-чуйда ишларига аралашавермасди, уларнинг мустақиллигига ишонишарди. Улар жамият учун мукаммал кишини етиштиришни исташарди, бола эса жисмоний ва иродавий жиҳатдан яхши чиниқсагина шундай киши бўлиб етиши мумкин.

[Давоми. Боши газетанинг ўтган сонларида].

[Давоми бор[.

Сўраган эдингиз...

ГАЗЕТХОН САВОЛЛАРИГА ЖАВОБ

С. АЛИХЎЖАЕВ, Ш. ЗОҲИДОВ: Қариялар бир кунда қанча узум ейишлари мумкин?

Оқшомхонларнинг бу саволига Ўзбекистон онкология ва радиология илмий текшириш институтининг катта илмий ходими **Турсун Бобохўжаев** қуйидагича жавоб беради:

— Биз сабзавот ва мевалар: қовун, тарвуз, бодринг, олма, анор, беҳи ва узумларни истеъмол қиламиз. Уларни меъёрида қабул қилиш соғлиқни мустаҳкамлаб, умримизга умр қўшади. Табиат ноз-неъматларини тоза сувда ювмасдан ва меъёрдан ортиқ истеъмол этиш эса ҳасталикка олиб келиши мумкин. Буни доимо эсда тутинг. Ёши кекса одамлар бир кунда 250—300 грамм ҳўл мева, қишда қуритилган ҳолдагисининг эса 25—30 граммини ейишлари етарли бўлади.

⁂

Ф. ТЎХТАЕВА, Ш. АБДУЛЛАЕВА: Айтингчи, тишни тиш порошоги билан ювган маъқулми ёки паста биланми? Қандай тиш чўткаларидан фойдаланган яхши?

Оқшомхонларнинг бу саволларига СССР Медицина фанлари академиясининг академиги **Анатолий Иванович Рибаковнинг** қуйидаги маслаҳатини ҳавола этамиз.

— Тишни албатта ҳар куни эрталаб тиш пастаси билан ювган маъқул. Кечаси билан оғиз бўшлиғи ва тиш ораларига касаллик чақирувчи ҳар хил микроблар йиғилиб қолиши мумкин. Болалар тишларини тиш порошоги билан ювишлари тавсия этилмайди. Катталарнинг ҳам тиш порошоги билан тиш ювишлари унчалик фойда бермайди. Шунингдек, бу порошоклар одамнинг нафас йўлларига ўтиб кетиши мумкин. Тишни кечқурун ётишдан олдин ювиб ётиш унчалик шарт эмас. Аммо, шунга одатланиш керакки, овқат ейилгандан кейин албатта оғизни аввал совуқ сув билан, сўнгра илиқ сув билан чайиш лозим. Бу ҳолат тиш ва милкларни тозалайди ва мустаҳкамлайди.

Тиш ораларига кириб қолган овқат қолдиқларини қуруқ тиш чўткаси билан ёки махсус тиш тозалагичлар билан тозалаш керак. Тиш чўткаси қаттиқ ёки юмшоқ бўлиши мумкин. Унинг фарқи йўқ. Ҳар ким ўз ўрганганида ювиши мумкин. Лекин чўткани қаттиқ ишқаламаслик керак.

⁂

Ў. КАРИМОВА: Менинг баъзан белим оғриб қолади. Шуни даволатиш учун қайси соҳадаги врачга учрашай?

Ўзбекистон травматология ва ортопедия илмий текшириш институтининг катта илмий ходими, медицина фанлари кандидати **Самиқ Маннонов** бу саволга қуйидагича жавоб беради:

— Бундай хасталикка чалинган беморлар ўзларини ҳам ортопед врачларга, ҳам невропатолог врачларга кўрсатишлари лозим. Шуни эслатиб ўтамизки, касаллик бошланиши билан мутахассисга мурожаат этиш ўз вақтида тузалиб кетишга ёрдам беради.

* * *

Л. САТИМОВ: Биз —эр-хотин қурилишда ишлаймиз. Биримиз дурадгор, биримиз сувоқчи. Шифохонада ётиб даволаниш мақсадида уйимиз олдидаги поликлиникага чиққан эдик, қурувчилар учун алоҳида шифохона бор, яхшиси, Сизлар ўша ерга боринг, дейишди. Уларнинг гапи тўғрими?

Жавоб: Шифокорларнинг Сизга берган маслаҳатлари тўғри. Бинокор-қурувчи л а р учун алоҳида медицина санитария қисми ташкил этилган. Унинг шифохонаси Жуковский кўчасига, поликлиникаси эса Заводская кўчасига жойлашган.

Жавобларни **Ю. АҲРОРОВ** ва **Т. РАСУЛЕВлар** ёзиб олишган.

Шифокорлар беморлар дардига доим малҳам бўлишади. Куйбишев районидаги 14-шаҳар клиник касалхонасининг моҳир шифокорлари қўлида даво топган беморларнинг қалб сўзлари—бунинг ёрқин далилидир.

СУРАТЛАРДА: юқорида—1-хирургия бўлими мудири Исҳоқ Эшназаров бир группа врачлар ва ҳамширалар билан беморнинг рентгенда олинган кўкрак қафаси суратини кўздан кечирмоқда; ўнгда—болалар хирурги Баҳодир Ҳамидов беморнинг нафас органларини текшириб кўрмоқда.

И. Шониғомов фотолари.

ИЛТИМОСИНГИЗГА БИНОАН

Қадоқни йўқотиш

Киши аъзоларидаги қадоқлар баъзи ҳолларда оғриб, одамни безовта қилади. Айтингчи, қадоқдан қутилиш учун нима қилиш керак? Уни бутунлай йўқотиш мумкинми? Шулар ҳақида маълумот беришингизни илтимос қиламиз.
Ш. Мухторов, Р. Эгамов, А. Бобоев, студентлар.

Қадоқ шоҳсимон модда қатламининг қалинлашувидан иборат бўлиб, кичкинагина жойни эгаллайди, сарғиш-кулранг бўлади. Унинг қалпоқчаси тери устида, илдизи (ўзаги) тери ичида бўлади. Асосан оёқ бармоқларини, хусусан жимжилоқни, бармоқ оралари, оёқ панжаси, шунингдек кафтларни қадоқ босади. Қисиб турадиган терига ишқаланаверадиган тор ва ноқулай пойафзал кийиш, хусусан оёқ панжасининг суяк ва пайларида баъзи бир нуқсонлар бўлиши натижасида оёқлар, касбий сабаблар орқасида эса қўллар қадоқ бўлади. Қадоқ безиллаб оғрийди, қадоқнинг тери ичига кириб кетган илдизи (ўзаги) нерв учларини қисиб қўйиб, қадоқ атрофидаги тўқиманинг яллиғланишига ва оғриқ зўрайишига сабаб бўлади. Ёғингарчилик пайтида нам таъсиридан тери ивиб, қадоқ баттар оғрийди.

Қадоқдан қутилиш учун аввало буни келтириб чиқарувчи сабабларни йўқотиш керак. Қадоқни йўқотиш учун ҳар хил восита ва усуллардан фойдаланилади. Буларнинг ҳаммаси ўзаро туташиб кетган шоҳсимон ҳужайраларни юмшатишга қаратилган. Қадоққа тугмачадай кир совун қўйиш ва тушиб кетмаслиги учун пластирь билан ёпиштириш мумкин. Икки-уч кундан кейин пластирь кўчириб ташланади, оёқ совунли-содали иссиқ сувга тиқиб турилади. Кир совун юмшатган қадоқ иссиқ сувга тиқилгандан кейин осонликча суғурилиб чиқмаса, буни яна такрорлаш керак. Кичикроқ қадоқларни шу усулда йўқотса бўлади.

Эскириб кетган қадоқлар учун кучлироқ дори, масалан, дорихонада сотиладиган қадоқ суюқлиги ишлатилади. Салицилат кислота, резорцин ва камфорани уч граммдан аралаштириб ва унга тўққиз грамм коллоид қўшиб тайёрланган дори ҳаммадан яхши натижа беради. Бу дори қадоққа қаторасига уч-тўрт кун суртилади, кейин оёқ совунли-содали иссиқ сувга тиқиб турилади. Шунда қадоқ юмшаб, осонгина қирқилади. Қадоққа махсус пластирь ёки қадоқ лейкопластири ёпиштиришдан ҳам яхши натижа олинади. Улар ҳам қадоқни юмшатади ва шоҳсимон қатламнинг кўчиб тушишини осонлаштиради. Пластирь қадоқнигина қоплаб туриши, ундан четга чиқмаслиги керак, акс ҳолда у қадоқ атрофидаги соғлом терини яра қилади.

Пойафзал кийганда қадоқ ёмон оғриса, махсус ҳалқадан фойдаланиш керак. Ҳалқани шундай қўйиш керакки, қадоқ унинг тешигига сиқилмай, босилмай, эркин кириб турсин. Бармоқлар орасидаги қадоқларга танин ёки аччиқтош сепилган пахта ёхуд дока парчаси қўйиш керак. Қадоқни ўзингиз кесиб, юлиб йўқотишга уринманг. Бу билан терини жароҳатлаб унга касаллик микроби туширишга сабабчи бўлишингиз мумкин. Педикюр (оёқ тирноқларига пардоз бериш) кабинетида қадоқларни жуда яхши олиб ташлашади. Айрим ҳолларда қадоқлар электроагуляция ёрдамида куйдириб йўқотилади.

Қадоқнинг «сувли қадоқ» деб аталадиган тури ҳам бор. Бу тиниқ суюқлик тўла пуфакчадир. Одатда пиёда узоқ йўл юрилганда ва чанғида юрганда оёқ шундай қаварди. Бу хилдаги қадоқ ляпис қалами ёки калий перманганатнинг кучли эритмаси билан куйдириб даволанади.

Лойиқ, қулай пойафзал кийиш, оёқни озода тутиш, терисини мойлаш, пайпоқ ва носкиларни тез-тез алмаштириш, янги пайдо бўлган қадоқни мунтасил йўқотиб туриш —энг яхши профилактик тадбирлар ҳисобланади.

ТО **Справкалар бюроси**

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Н. САИДОВ, Б. МАМАТОВ: Отамиз Улуғ Ватан урушининг учинчи группа инвалиди. Улар айни пайтда меҳнат ветеранлари ҳам ҳисобланадилар. Газеталарда Улуғ Ватан уруши ветеранларига бериладиган пенсияларни ошириш ҳақидаги хабарни ўқиб қолдик. Айтингчи, Улуғ Ватан уруши инвалидларигами ёки меҳнат ветеранига кўп пенсия тўланади?

Жавоб: Отангиз барча ҳужжатларини олиб район социал таъминот бўлимига боришлари керак. Бу ердаги ходимлар ҳисоб-китоб қилиб, уларга Улуғ Ватан уруши инвалидлиги учун ва меҳнат ветеранлиги учун қанча пенсия тайинланишини айтиб беришади. Отангиз ўз хоҳишларига кўра истаган пенсияларини олишлари мумкин. Улуғ Ватан урушининг инвалидлари ва айни пайтда меҳнат ветерани бўлган кишилар ана шундай имтиёзга эга.

⁂

Ш. ЭШБОЕВ: Дўстим Тошкент политехника институтининг биринчи курсида ўқир эди. У иккинчи семестр имтиҳонларини топшира олмай ўқишни ташлаб кетди. Чўлдаги совхозга бориб бир йил ишлади ва бу ҳақда справка олиб келди. Айтингчи, у институтнинг биринчи курсида ўқишни давом эттира оладими?

Жавоб: Тартибга кўра оғир касалликка учраган ёки онласида бахтсиз ҳодиса юз берган олий ўқув юртларининг студентларига кейинчалик ўқишни давом эттириш ҳуқуқи сақлаб қолинган ҳолда бир йилгача академик отпуска берилади. Сизнинг дўстингиз институтдан фанларни ўзлаштира олмаганлиги ва имтиҳонларни топшира олмаганлиги учун кетиб қолган. Бундай кишилар олий ўқув юртида ўқиётган студентлар рўйхатидан чиқарилади. Бинобарин, дўстингиз ўқишни давом эттиришга ҳақли эмас. У кириш имтиҳонларини яна қайтадан топшириши лозим.

⁂

Т. НАЗАРОВ: Номига ордер ёзилган киши фарзандларининг кўпайиши ва уй санитария нормаси жиҳатидан тор бўлиб қолган тақдирда ўз ишхонасида навбатга туриш ва кенгроқ квартира олишга ҳақлими? Ёки шу оилада вояга етиб, ҳозир меҳнат қилаётган фарзанд ўз ишхонасидан квартира олиб чиқиб кетиши керакми?

Жавоб: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети турар жой бошқармасидан бу хусусда қуйидагича жавоб беришди: янги квартира олаётган кишининг ҳар бир оила аъзосига тўққиз квадрат метр ҳисобидан турар жой майдони берилади. Кейинчалик оиладаги фарзандлар кўпайиб, олинган турар жой майдони ҳар бир кишига олти квадрат метр бўлиб қолганда ҳам санитария нормасига мос ҳисобланади. Борди-ю, турар жой майдони шундан камайиб кетса, унда квартира эгаси ёки унинг ишлаётган бирор фарзанди янги квартира олиш ҳақида ариза бериб, навбатга туриши мумкин.

⁂

М. ТУРҒУНОВ: Яқинда Совет Армияси сафига хизматга чақириламан. Меҳнат отпускамни икки ой олдин олган эдим. Айтингчи, ишдан бўшаётганимда бухгалтерия мендан ҳали ишламаган кунларим учун тўланган ҳақни ушлаб қоладиларми ёки ушлаб қолишмайдими?

Жавоб: Амалдаги тартибга кўра пенсияга чиқиш, ўқишга бориш, ҳарбий хизматга чақирилиш, бошқа корхонага ўтиш муносабати билан ишдан бўшаётган пайтда ишланмаган кунлар учун тўланган отпуска ҳақи ушлаб қолинмайди.

ЎЗБЕК САНЪАТИ МУВАФФАҚИЯТИ

КАТТА САФАР ҲИСОБОТИ

БУГУН республикада хизмат кўрсатган «Ялла» ансамблининг санъаткорлари чет эл гастроли юзасидан бўладиган ҳисобот концертининг репетициясини бошладилар. Концерт программасида Вьетнам халқ қўшиқлари ўрин олган. Ҳисобот концертлари шу ҳафтанинг охиридан бошланади.

Маълумки, «Ялла» ансамбли коллективи «Ўзбекконцерт»нинг директори А. Р. Назаров раҳбарлигида қардош Вьетнам Социалистик Республикаси бўйлаб катта гастроль сафарини муваффақиятли ўтказди. Тошкентлик артистлар Ханой, Хошимин, Вунгтау шаҳарларидаги концерт заллари ва стадионларида йигирмадан зиёд концерт беришди. Уларнинг санъатини юз мингдан зиёд киши томоша қилди. Ансамбль коллективи Вьетнам Социалистик Республикасининг юксак мукофоти — Дўстлик орденини олишга муяссар бўлди. Бундан ташқари СССРнинг Вьетнамдаги элчихонаси ансамблни фахрий ёрлиқ билан тақдирлади.

УЛУҒБЕК КИНОТЕАТРИДА

Пойтахтимизнинг шимоли-шарқий қисмида жойлашган Улуғбек посёлкасидаги Улуғбек номли кинотеатр асосан шу ерда жойлашган ядро физикаси институтининг олимлари учун маданий хизмат кўрсатади.

БУГУН бу ерда **«Менинг милициям мени қўриқлайди» деган ном остида мамлакатимиз киностудияларида ишлаб чиқарилган хроникал ҳужжатли ва бадиий фильмларнинг катта программасининг намойиши бўлиб ўтди.** Фильмлар кўриги олдидан ички ишлар ва давлат автомобиль инспекцияси ходимлари йиғилганларга ўзларининг олиб бораётган ишлари ҳақида гапириб бердилар.

Кеча охирида томошабинлар «Петровка кўчаси, 38-уй» бадиий фильмини қизиқиб кўришди.

ПАРТИЯ СЪЕЗДИГА БАҒИШЛАНАДИ

Кичик экран усталари — КПСС XXVI съездига бағишланган ҳаваскорлик фильмлари Бутуниттифоқ конкурсининг қатнашчилари ўз асарларида коммунизм бунёдкорларининг меҳнат кунлари қаҳрамонлигини, мамлакат маданий ҳаётининг кенг манзарасини тасвирлашлари керак.

ВЦСПС ва СССР Маданият министрлиги эълон қилган кўрик 1980 йил ноябридан 1981 йил ноябригача ўтади. Конкурснинг якунловчи даврасн Москвада ўтказилади. Ана шу давранинг энг яхши кинолентаҳари дипломлар ва совринлар билан мукофотланади, давлат ва жамоат ташкилотларининг мукофотлари билан тақдирланади, клубларда, маданият уйлари ва саройларида, Марказий телевиденне орқали кенг намойиш қилинади.

(ТАСС).

Фарзандларимиз бахтиёр, улар учун иккинчи уйлари—боғчаларда ҳамма шароитлар яратиб берилган. Мана бу кичкинтойларнинг меҳрибон опажони—Раҳима Аширалиева уларни ҳеч қачон зериктирмайди. Бу моҳир тарбиячини Собир Раҳимов районидаги 458-болалар боғчаси коллективи ҳам, ота-оналар ҳам эъзозлаб тилга олишади. У кичик группанинг онадек ширинсуҳан тарбиячисидир.

И. Шонноғомов фотоси.

МУКОФОТГА—ЙЎЛЛАНМА

65-қишлоқ профессионал билим юртининг ўқувчиларидан 20 киши пахта далаларида зарбдор меҳнат қилганликлари учун «Жемчужина» ҳамда «Кострома» ёшлар лагерларига йўлланма билан мукофотландилар. Бўлажак механизаторлардан Абдуғаффор Субонқулов, Маъмур Абдураззоқов, Расул Алиев, Ёқуб Назарқулов ва бошқалар хирмонга бир ярим-икки тоннадан пахта топширдилар. Боёвут районидаги Пушкин номли совхоз пахтакорларининг кўнгилли ёрдамчилари ҳаммаси бўлиб жами юз тоннадан кўп «оқ олтин» териб бердилар.

(ЎзТАГ)

• Дунё картаси олдида

ТОҒНИ ОШИБ ЎТГАН ЙЎЛ

Кавказ! Бу сўзни айтганимизда виқор билан кўкка қад кўтариб турган қор ва музликлар билан қопланган баланд тоғлар, беғубор қуёшли кунлар, саҳий табиат, ҳаётбахш тоғ ҳавоси, баланд-паст, илон изи йўллар, саройлар-санаторийлар кишининг кўз ўнгида гавдаланади. Низомий номли Тошкент давлат педагогика институти география-биология бўлими, IV курс студентларининг бу йилги Бутуниттифоқ комплекс ишлаб чиқариш практикаси пайтида кўриши ва ўрганиши зарур бўлган асосий объектлардан бири, Кавказ тоғларидан ўтган Грузия йўли эди.

Грузия йўли Кавказдаги хилма-хил табиат минтақаларини кесиб ўтувчи гўзал ва улуғвор тоғ йўлидир. Унинг узунлиги— 207 километр. У Шимолий Кавказ билан Жанубий Кавказ оралиғидаги энг қисқа ва асосий алоқа йўли бўлиб, Боку орқали ўтадиган темир йўлга нисбатан олти ярим баравар қисқадир. Бу йўл Орджоникидзе шаҳаридан Тбилисигача давом этади.

Бу йўлни қадимги ёзувчилар Плиний ва Страбон ҳам ўз асарларида тилга олиб ўтганлар. XI—XII асрларда Кавказ олди билан Кавказ орти ўртасида савдо муносабатлари ривожланган даврда бу йўлнинг аҳамияти янада ортади. XIX асрда Грузия Россияга қўшилгач, йўл анча яхшиланади, обод бўлади. Мазкур йўл стратегик аҳамиятга эга бўлганлигидан «Грузия ҳарбий йўли» деган ном олган. Анъанага биноан йўл ҳамон шундай деб аталади. Грузияда Совет ҳокимияти ўрнатилгач, йўл қайта реконструкция қилинди ва гудрон ётқизилди.

Терек дарё ўзани Коби қишлоғи ёнида Трусови дарасига кескин бурилиб кетади. Грузия ҳарбий йўли эса, Терек дарёсининг ўнг ирмоғи оқиб чиқаётган Байдарка дарё водийси бўйлаб давом этади.

Байдарка водийсида қишда қор кўп ёғади. Тўпланган қор ёзда ҳам эриб улгурмайди. Йўл чеккаларида йўлни қор чўққиларидан муҳофаза қилиш мақсадида туннелни эслатувчи галереялар ишланган.

Байдарка дарасининг юқори қисми — Бош Кавказ тизмасининг ёнбағирлари океан сатҳидан тахминан 2500 — 3000 метр баландликдаги жойларни альп ва альпёни ўтлоқлари гиламдек қоплаб ётибди. Бу жойларда тоғ гунафшаси, зағчакўз, ромашка ва қўнғироқ гуллар хилма-хил, мафтункор рангда барқ уриб очилиб ётибди, уларнинг нафис ва муаттар ҳидлари кишига аллақандай ҳузур бахш этади.

Мана, Грузия ҳарбий йўлидаги энг баланд нуқта— крестли довонга ҳам етиб келдик. У океан сатҳидан 2379 метр баландда жойлашган. Асли номи Гудаури довони, 1824 йилда довон нуқтасини белгилаш мақсадида тошлар крест қилиб қўйилган эди. Шундан буён «Крестли довон» деб юритиладиган бўлган. Илгариги крест қилиб қўйилган тошлар ўрнига Грузия ҳарбий йўлининг Бош Кавказ тизмасидаги энг баланд нуқтасини кўрсатувчи обелиск ўрнатилган. Обелискдан бироз юқорида метеорология станцияси бор.

Гудаури қишлоғидан кейин Грузия ҳарбий йўлининг энг масъулиятли, ҳаяжонли ва қалтис қисмидан ўта бошладик. Йўлнинг бу қисмини «Гудаури жаҳаннами» деб юритишади. Бу гапда асос бор. Худди шу ерда Арагви дарё водийси жуда ҳам тикжарлик 500 — 600 метр чуқурликда.

Машина тоғ қояларидан ўйиб ишланган етти ярусли Земо-Млети қиялигидаги йўл билан тушиб бормоқда. Жуда хатарли йўлни писанд қилмагандек, балки бунга ўчакишгандек машина ҳайдовчиси машинани учириб борарди. Етти ярусли айланма йўлнинг ҳар бир бурилиш жойида машина «жаҳаннам» ёқасидан ўтади, бурилиш жойида 400 — 500 метр чуқурликдаги Арагви водийсига кўзи тушган йўловчининг юраги орзиқиб кетади ва кўзини чирт юмиб олади. Гўё ажойиб бир иллюзия рўй бераётгандек, «жаҳаннам» бир ўнг томонингизга, бурилгач чап томонингизга ўтиб қолар, кишининг боши айланиб, кўзи тиниб гангиб қолиши ҳеч гап эмас эди.

Земо-Млети қишлоғига етиб келгач, Грузия ҳарбий йўли Арагви дарёсининг ўнг соҳилига ўтади. Автобус дарё ёқаси бўйлаб, атрофи кўм-кўк дарахтлар билан қопланган мафтункор водий бўйлаб юра бошлади.

Тбилисига 90 километр қолганда Пасанаури қишлоғига етиб келдик. Бу қишлоқнинг йўл ёқасида кўпчиликка манзур бўладиган грузин миллий таомлари тайёрланадиган ошхона бор. Ошхона ҳовлисидаги қафасда катта қўнғир айиқ сақланади. Ошхонадан бир оз наридаги булоқдан «Ессентуки» типидаги минерал сув чиқиб, ариқ бўлиб оқиб туради. Йўловчилар сўлим бу оромгоҳга албатта қўниб ўтадилар.

Тбилисига 67 километр қолганда Ананури қишлоғи жойлашган. Бу қишлоқда XVI—XVII асрга оид Грузия меъморчилик обидалари сақланган. Тбилисига 44 километр қолганда Булачаури қишлоғига етиб келдик. Бу жойда Тбилисини сув билан таъминлайдиган улкан водопровод иншооти қурилган.

Булачауридан 11 километр қуйида катта сув оқиб чиқадиган тоза булоқлар жойлашган. Бу булоқ сувлари Тбилисига қувурлар орқали юборилади. Тбилиси аҳолиси шаҳарда тоғдаги булоқ сувларидан бевосита баҳраманд бўлиб турадилар.

Арагви дарёсининг Курага қуйилган жойида Грузиянинг қадимги пойтахти Мухета қадимги Грузия меъморчилигининг классик намуналарини дунёга танитган шаҳар. Хусусан, Жвари ибодатхонаси (VI—VII аср), Светицховелли жомъеси (1010—1029 йил) ва Сомтавро ибодатхонаси (XI аср) эътиборга сазовор. Қадимги пойтахт ўзининг археологик топилмалари билан ҳам машҳур.

Мцхетадан ўтгандан кейинги йўл Кура дарёсининг ўнг соҳили бўйлаб давом этди. Бир оздан сўнг чап томонда ГОЭЛРО плани асосида 1927 йилда қурилган В. И. Ленин номидаги Земо-Авчал гидроэлектростанция комплекси жойлашган.

Бир неча километр йўл юргач, Грузия ССРнинг пойтахти, замонавий архитектурасининг оригиналлиги билан машҳур Тбилиси шаҳрига етиб келдик.

О. МЎМИНОВ,
география фанлари кандидати, доцент.

КЕЛИНГ, БИР КУЛИШАЙЛИК

НЕМИС ЮМОРИ

—Хўш, қизгинам, энди ҳеч жойинг оғримаяптими? Доктор нима деди сенга?

—Доктор менга ҳеч нарса деганн йўқ. У фақат менинг қорним билан телефонда гаплашди, бувижон.

∴ ∴ ∴

—Хўш, Веронина, тўйдан кейинги қилган саёҳатларинг яхши ўтдими?

—Нима десам экан сенга, дугонажон. Ҳар ҳолда, аввалгиларидан айтарлик фарқи йўқ.

∴ ∴ ∴

Франц тиш докторининг қабулидан қайтиб келаётган эди. Йўлда бир ўртоғини учратиб қолди. Ўртоғи сўради:

—Хўш, Франц, энди тишинг оғримаяптими?

—Буни мен қаердан билай, дўстим. Ахир тишимни доктор олиб қолди-ку.

∴ ∴ ∴

—Чин юракдан табриклайман, дўстим. Эшитишимча, учала қизинг ҳам турмушга чиққанмиш!?

—Нималар деяпсан, ўртоқ. Ахир менинг битта қизим бор-ку. Ўша қизим учинчи марта турмушга чиқди.

Немис тилидан
И. ПАРДАЕВ таржимаси.

◆ **КЎНГИЛЛИ ХАЛҚ ДРУЖИНАЧИЛАРИ ҲАЁТИДАН**

АҲОЛИ ЯШАЙДИГАН ЖОЙЛАРДА

Ленин районидаги 3-таксомотор паркида бир неча йилдан буён жамоатчилик таянч пункти ишлаб келмоқда. Унинг таксопарк ишчилари ва хизматчиларидан ташкил топган 300 дан ортиқ аъзолари бор. Штабга инженер З. Г. Нодирбоев раҳбарлик қиляпти. Кўнгилли халқ дружиначилари ишлаб чиқариш-территория принципига мувофиқ 1, 2, 3, 4-Қўйлиқ турар-жой массивида, шунингдек массивга тегишли Хушнуд ҳамда Файзиобод маҳаллаларида жамоат тартибини сақлашади. Ана шу территорияда ҳар куни парк ходимларидан ўн киши ва битта автомашина соқчиликка чиқади. Улар гражданлар ҳуқуқлари ва совет қонунчилиги манфаатларини ҳимоя қиладилар, қонун бузишликнинг олдини оладилар, жамоат тартибини, социалистик мулкни муҳофаза қиладилар, кишиларни совет қонунчилигини ва социалистик жамият қоидаларини ҳурматлаш руҳида тарбиялайдилар.

Кўнгилли халқ дружиначилари ишига таянч пунктидаги профилактика совети, таксопарк раҳбарлари бевосита раҳбарлик қиладилар. Шунингдек, таксопарк хизматчилари— Ленин район Советн депутатлари А. Йўлдошев, М. А. Шаманов, М. Я. Глазков ва бошқалар кўнгилли халқ дружинаси ишига бош-қош бўлиб турадилар. Шу туфайли аҳоли яшаш жойларда қоида бузишлик ва жиноят содир қилишлик нисбатан кескин камайиб бормоқда.

• Ҳар тўғрида

ГЕЙНЕ КИМ БЎЛГАН?

Ана шундай ягона савол билан улуғ шоирнинг юбилейига бағишланган анкета Дюссельдорфда тарқатилди. Шоирнинг она шаҳри аҳолисининг бу борадаги фикри турлича бўлиб чиқди. Сўралган юз кишидан 17 тасининг ҳисоблашича, Гейне—машҳур стол тенниси ўйинчиси. Беш киши учун эса у таниқли курашчи. Икки кишининг айтишича, Гейне—бундестаг депутати. Албатта, саволга тўғри жавоб берганлар ҳам бўлди. Лекин улар фақатгина 19 кишигина эди, холос.

ВАЗНГА ҚАРАБ ҲАҚ

Сингапурнинг транспорт мутахассислари хўжайинлари фойда кетидан қувиб, янги усул ўйлаб топдилар. Улар одилликка ўралашиб қолиб, «Шаҳар транспортида бақалоқларнинг нормал вазндаги йўловчилар қаторида ҳақ тўлашлари нотўғри ҳолатдир?», деб мардона ғазабландилар.

Шундай қилиб, Сингапурда кира ҳақини «вазн»га нисбатан тўлашга ўтилмоқда. 70 килограммдан ортиқ вазндаги йўловчи, ҳар 10 килограмм «ортиқ»ча вазни учун қўшимча ҳақ тўлайди. Бироқ, ҳаммом эмаски, автобусда тарози ўрнатиб бўлса... Шу сабабдан кондукторлар ва такси ҳайдовчилари ҳар бир йўловчининг қайси вазн тоифасига тааллуқлигини кўз билан чамалаб аниқлашга ўқитилмоқда.

ИЛОНЛАР БИЛАН БИР ҚАФАСДА

Инглиз Майк Диксон заҳарли илонлар билан бир хонада узоқ вақт бўлишнинг янги жаҳон рекордини ўрнатди. У саккиз квадрат метрли ойнаванд террариумда 25 нафар кобра, жанубий африка заҳарли қора илонлари билан ҳамкорликда қарийб икки ой яшади. «Менинг тирик қолишим бахтдир», —деди рекордчи.

КАМЁБ ЭКСПОНАТ

Мюнхен ҳайвонот боғида тимсоҳ ва каркидонлар билан бир қаторда одатдаги сигир ҳам намойиш этилмоқда. Куннинг маълум соатида сигир ҳеч қандай механикасиз соғилади, бу пайтда кўплаб болалар йиғилишиб, уни ҳузур қилиб томоша қиладилар.

Ҳайвонот боғи дирекциясининг изоҳ беришича, катта шаҳарлардаги кўпчилик болалар сутнинг қаердан олинишини билишмайди.

ФОТОКАЛЕЙДОСКОП

Жаҳонда қанчадан-қанча турли-туман рекордлар мавжуд. Масалан, француз наскадёри Онри (суратда) яна бир ўзига хос рекорд ўрнатмоқда. У ўз велосипедини ўн метр баландликдаги сим арқонга маҳкамлаб, шу ҳолда ўн беш кун туриб бермоқчи.

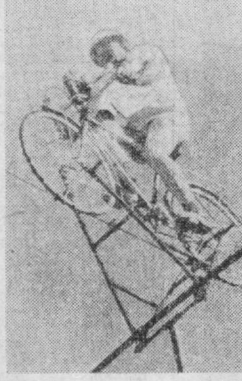

Аргентиналик археологлар Буэнос-Айресдан 160 километр ғарбда ер юзида яшаган энг улкан қушнинг тошга айланган қолдиқларини топишди. Қуш қанотларининг узунлиги 7, 6 метрга тенг экан. Топилдиқлардан хулоса чиқарган олимлар қушнинг тумшуғидан думигача узунлиги 2,2 метр, вазни эса 75 килограммга яқин бўлган деб тахмин қилишяпти.

СУРАТДА: топилдиқ қушнинг тахминий қиёфаси. Юқорироқда таққослаш учун қанотининг узунлиги 2,5 метрга тенг бўлган бургутнинг сурати берилган.

АП—ТАСС фотолари.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 12/XI да **Абу Али ибн Сино,** 13/XI да **Келинлар қўзғолони,** 15/XI да **Шошма қуёш.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 12/XI да **Йиллар ўтиб,** 13/XI да **Шаҳзода ва етим қиз,** 14/XI да **Тўйдан олдин томоша,** 15/XI да **Тошкентнинг нозанин маликаси.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 12/XI да **Зада бўлган пайғамбар,** 13/XI да **Кўзингни каттароқ оч,** 14/XI да **Тўй муборак, қари қиз,** 15/XI да **Чандиқлар.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— **«Шимпанзелар цирки»** аттракционининг гастроллари (19.30).

КИНО

12 НОЯБРДА
ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ҚОНУН НОМИ БИЛАН» — **Қозоғистон.**

«СУД ОЛДИДАН» — **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли.**

«ҚИЙИН ДАРСЛАР» — **Кўкча.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ПОЛИЦИЯ КОМИССАРИ АЙБЛАЙДИ» — **Санъат саройи** (16.30, 18.15, телефон 44-39-51).

«ОКЕАНДАГИ ОДАМЛАР» — **Чайка** (жуфт соатларда, телефон 77-06-20).

«ЖИНОЯТ ҚИДИРУВ БЎЛИМИНИНГ АХБОРОТИ» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 78-47-25).

«ИЗҚУВАР» — **К. Ерматов номли** (17, 18, 20.00, телефон 24-22-66).

«ГАПЛАШИБ ОЛАЙЛИК, АКА...» — **К. Ерматов номли** (20.45).

«АКВАНАВТЛАР» — **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

13 НОЯБРДА
ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ҚОНУН НОМИ БИЛАН» — **Қозоғистон.**

«СУД ОЛДИДАН» — **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли.**

«ҚИЙИН ДАРСЛАР» — **Кўкча.**

«ҲАЁТИМИЗ ҚОМУСИ» — **Ҳамза номли.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ПОЛИЦИЯ КОМИССАРИ АЙБЛАЙДИ» — **Санъат саройи** (11, 13, 14.45, 16.30, 18.15, телефон 44-39-51).

«ОКЕАНДАГИ ОДАМЛАР» — **Чайка** (жуфт соатларда, телефон 77-06-20), «ЖИНОЯТ ҚИДИРУВ БЎЛИМИНИНГ АХБОРОТИ» — Тошкент Советининг 50 йиллиги **номли** (жуфт соатларда, телефон 78-47-25).

«ИЗҚУВАР» — **К. Ерматов номли** (12, 15, 20.45).

«АКВАНАВТЛАР» — **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

ДОИМИЙ ИШГА

печатниклар, қабул қилувчилар, муқовачилар ва санаб ўтилган мутахассисликлар бўйича шогирдлар, слесарь-сантехниклар, компрессорли ва совутиш қурилмаларининг машинистлари, аккумуляторларни зарядловчилар, газ пайвандчи, контролёрлар, ёрдамчи ишчилар, фаррошлар, қоровуллар, вахтёрлар, фрезерчилар, слесарлар, токарлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй, кадрлар бўлими.

«ЎЗБЕККОНЦЕРТ»

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22 ноябрь соат 20.00 да
16 ва 23 ноябрда соат 17.00 ва 20.00 да

ЎЗБЕКИСТОН ЛЕНИН КОМСОМОЛИ МУКОФОТИНИНГ ЛАУРЕАТИ, ДАВЛАТ ХИЗМАТ КЎРСАТГАН «ЯЛЛА» ВОКАЛ-ЧОЛҒУ АНСАМБЛИНИНГ

КОНЦЕРТИ

Бадиий раҳбар—Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ФАРРУХ ЗОКИРОВ.
Билетлар соат 14.00 дан сотилади.

Ўзбекистон ССР Савдо министрлигининг
ТОШКЕНТ ҲУНАР-САВДО БИЛИМ ЮРТИ
1980-1981 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти юқори малакали сотувчи ва сотувчи контролёр-кассирларни икки йўналишда тайёрлайди: боққоллик, кондитерлик, гастрономия, гўшт-балиқ ва сут маҳсулотлари бўйича, шунингдек, пойафзал, трикотаж, атторлик, парфюмерия, маданий-маиший ва хўжалик молларининг сотувчиси ва сотувчи-контролёрларини тайёрлайди.

Машғулотлар 20 декабрда бошланади.

Ўқиш муддати—1 йил.

Дарслар узбек ва рус тилларида олиб борилади.

Билим юртига Ўзбекистон ССР шаҳарларида яшайдиган 15—20 ёшли (ҳамда Совет Армияси сафида ҳарбий хизматни ўтаб қайтган 23 ёшгача), **8—10-синф ҳажмида маълумотга эга бўлганлар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.**

Билим юртини тугатганларга «Кичик сотувчи», «Сотувчи», «Сотувчи-контролёр-кассир» деган квалификация белгиланади.

Ўқувчиларга ҳар ойда 32 сўм стипендия тўланади.

Етим қолган болаларга, ота-она қаровисиз қолган болаларга ва Улуғ Ватан урушининг I ва II группа инвалидларининг болаларига 41 сўмдан стипендия тўланади.

Бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Ўқиш даври меҳнат стажига киради.

Ишлаб-чиқариш практикаси Тошкент шаҳридаги илғор магазинларда: ГУМ «Гастроном», Республика конторасига қарашли йирик магазинларда ва «Универсам»ларда ўтказилади.

Агар билим юртини битирувчилар ҳамма фанлардан аъло баҳоларга эга бўлиб, квалификацияси бўйича ҳам имтиҳонларни муваффақиятли топширсалар, бундай битирувчилар, педагогик советнинг қарорига мувофиқ, билим юртини битириб, бир йўла олий ўқув юртининг кундузги бўлимига ўқишга кириш ҳуқуқига эгадирлар (битирувчилардан 10 проценти).

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: билим юрти директори номига ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома (асли), турар жойидан справка, таржимаи ҳоли, 286-формадаги медицина справкаси, 3х4 см. катталикдаги 6 дона фотосурат, характеристика, ота-онасининг иш жойидан справка, халқ депутатлари Совети область ижроия комитети Савдо бошқармасидан ёки халқ депутатлари Совети ижроия комитети савдо бўлимидан йўлланма.

Билим юрти адреси: 700173, Тошкент шаҳри, Чилонзор массиви, А. Икромов райони, Бобир кўчаси, 3-уй. (4, 9, 19-трамвайларнинг «Чўпонота», 13, 70-автобусларнинг «Тез медицина ёрдами клиник касалхонаси» бекатлари. Телефон 78-44-30.

Ўзбекистон ССР ҳунар-техника таълими давлат комитетининг
5-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
ҚЎШИМЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

10-синф маълумотидаги Тошкент шаҳрида яшовчилар қуйидаги мутахассисликлар бўйича ўқишга қабул қилинадилар: АЁЛЛАР ВА БОЛАЛАР КЎЙЛАКЛАРИНИ ТАЙЁРЛОВЧИ ТИКУВЧИ-МОТОРИСТКА, ЭРКАКЛАР УСТКИ КИЙИМЛАРИНИ ТАЙЁРЛОВЧИ ТИКУВЧИ-МОТОРИСТКА.

Ўқиш муддати — бир йил.

Ўқувчилар ойига 30 сўм стипендия оладилар. Ишлаб чиқариш практикаси даврида иш ҳақининг 50 проценти тўланади.

ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ СТАЖИГА КИРАДИ.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш шарт: директор номига ариза, паспорт, маълумоти ҳақидаги ҳужжат, яшаш жойидан справка, медицина справкаси (286-форма), 4 та фотосурат (3х4 см.).

Билим юртини аъло баҳолар билан тамомлаган битирувчилар педсовет қарори билан Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтига кириб ўқиш учун тавсия этиладилар.

Ўқувчилар билим юртини битиргач, Тошкент тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаларига ишга юбориладилар.

МАШҒУЛОТЛАР ГРУППАЛАР КОМПЛЕКТЛАНГАНДАН СЎНГ БОШЛАНАДИ.

Билим юртининг адреси: Тошкент — 100, Б. Хмельницкий кўчаси, 55-уй (4, 7, 8, 11, 14, 24-трамвайлар, 2, 3, 18, 45, 50, 54 ва 58«э»-автобуслар, 2, 6, 13, 14, 15, 16-троллейбусларнинг «Театральная бекати). Телефонлар: 53-36-45, 53-73-09.

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

12 НОЯБРЬ—ЧОРШАНБА
Марказий телевидениенинг «Восток» программаси.

18.00 «Биз БАМни қуряпмиз». 18.30 «Экран дўстларни чорлайди». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «КПСС XXVI СЪЕЗДИ ШАРАФИГА». Эстония ССР телевидениесининг программаси. Эстония Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари К. Г. Вайно сўзи. «Совет Эстонияси». Ҳужжатли фильм. «Қувонч, куй ва денгиз». Эстония санъат усталарининг концерти. 21.30 «Время». 22.15 «Катталар учун контроль иш». Иккинчи туркум. 1-кўрсатув. 23.15 «Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг тўртинчи программаси

22.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. МАСК—«Карпат». МАСК футбол-енгил атлетика комплексидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (22.45)—«Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 23.45 Москва кўрсатувларининг охири.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 Қўғирчоқ фильм. 18.30 Болалар учун. «Қувноқлар даврасида». 19.00 КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ОКТЯБРЬ ПЛЕНУМИНИНГ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА! «Тошкент тўқимачилик комбинати: Беш йиллик якунлари». 2-кўрсатув (рус.). 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 Н. Пўлатова ва И. Бўронов ижросида қўшиқлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Т. Жалилов номли Давлат халқ чолғу оркестри ижросида Ўзбекистон композиторларининг асарлари. 21.30 Москва. «Время». 22.15 «Истиқбол йўли». Бадиий фильм. 23.35 «Бугун оламда нима гап?». Халқаро аҳвол кундалиги. 23.50 Кўрсатувлар программаси.

II

20.00 Кўрсатувлар программаси. 20.05 Янгиликлар. 20.25 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Француз тили. 20.25 КПСС XXVI СЪЕЗДИ ОЛДИДАН. «Тошкент метрополитени. Уни ривожлантириш истиқболлари». 21.25 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Олий математика. 22.25 «Чегарадаги сокинлик». Телевизион бадиий фильм (рус.).

13 НОЯБРЬ—ПАЙШАНБА
Марказий телевидениенинг «Восток» программаси.

9.00 «Время». 9.40 Эрталабки гимнастика. 10.15 «Горнчилар, қаердасиз!». 10.45 «Полвон ва масхарабоз». Бадиий фильм. 12.20 Янгиликлар.

15.00 Янгиликлар. 15.20 Мамлакат телевидение студиялари ҳужжатли фильмлари программаси: «Салом, Сибирь!» (Тошкент), «Ишчилар ётоқхонаси» (Боку), «Уйда ким яшайди...» (Киев). 16.15 «Юность» хореографик ансамбли ижро этади» (Қозон). 16.40 «Н. Погодиннинг В. И. Ленин ҳақидаги трилогияси». 17.10 «Шахмат мактаби». Разрядлилар учун. «Ўйин ўртасида». 17.40 «Орлёнок» телестудиясининг концерт зали. 18.20 «Миллионлар ленинча университети». «Социалистик экономикани бошқариш. Асосий фондлардан фойдаланиш самарадорлиги». Кўрсатувда академик В. М. Глушков иштирок этади. Кўрсатувни СССР Фанлар академиясининг мухбир-аъзоси П. Г. Бунич олиб боради. 18.55 «Дарслар тайёрланмайдиган мамлакатда». Мультфильм. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.35 «Оптимистик трагедия». Бадиий фильм. 21.30 «Время». 22.15 «Нима? Қаерда? Қачон?». Телевизион викторина. 23.15 «Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг тўртинчи программаси

22.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Зенит» (Ленинград) —«Динамо» (Киев). Ленинграддан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (22.45) — «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 23.45 Москва кўрсатувларининг охири.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 «Балиқчилик ва балиқ бойликларини муҳофаза қилиш». Зоологиядан ўқув кўрсатуви (рус.). 12.00 «Набережные-Челны». Телевизион ҳужжатли фильм. 12.30 «Балиқчилик ва балиқ бойликларини муҳофаза қилиш». Зоологиядан ўқув кўрсатуви. 13.00 «Шерият дафтаридан». Тўлқин. 13.20 «Истиқбол йўли». Бадиий фильм.

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Янгра, қўшиғим» (такрорий). 19.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Сенинг замондошинг». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Ёзувчи ва замон». Раҳмат Файзий. 20.30 «Ахборот». 20.50 КПСС XXVI СЪЕЗДИГА БАҒИШЛАНГАН ИТТИФОҚДОШ РЕСПУБЛИКАЛАР ТЕЛЕВИЗИОН ФЕСТИВАЛИ. Эфирда—Украина телевидениесининг программаси. 21.30 Москва. «Время». 22.15 КПСС XXVI СЪЕЗДИГА БАҒИШЛАНГАН ИТТИФОҚДОШ РЕСПУБЛИКАЛАР ТЕЛЕВИЗИОН ФЕСТИВАЛИ. Эфирда—Украина телевидениесининг программаси (давоми). Кўрсатув тугагач—кўрсатувлар программаси.

В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университети ректорати ва математика факультети коллективи шу факультетнинг катта ўқитувчиси Р. Бобоеваға отаси

Боймирза БОБОЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

4 бет. ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ»), — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02, бўлимлар: партия турмуши —32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги —32-57-83: совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19: фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот —33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-55-32; хатлар—33-29-70; эълонлар бўлими —33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

12 НОЯБРЬ, 1980 й. Р—14208. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Б—2242.